

Jaarverslag 2022

Voorsorteren op de toekomst

Vereniging Hogescholen

Inhoud

1	Bestuursverslag	5
1.1	Verenigingszaken	5
1.2	Communicatie, public affairs en evenementen	6
1.3	Domeinoverstijgende thema's	7
1.4	Onderwijs	11
1.5	Onderzoek	15
1.6	Sectoraal	17
1.7	Internationalisering	22
1.8	Mens en Organisatie	25
1.9	Financiën, governance en bestuurlijke informatievoorziening	27
1.10	Externe gefinancierde activiteiten	30
1.11	Financieel verslag en overige informatie	37
2	Jaarrekening	58
	Balans per 31 december 2022 (na bestemming resultaat)	58
	Staat van baten en lasten 2022	59
	Kasstroomoverzicht 2022	61
	Algemene toelichting bij de jaarrekening	62
	Toelichting op de balans per 31 december 2022	65
	Toelichting op de staat van baten en lasten 2022	73
	Overige gegevens	83
	Bestemming resultaat	83
	Controleverklaring van de onafhankelijke accountant	84
	Bijlage	88
	<i>Bijlage 1 Overzicht lasten per activiteit (inzet personeel plus out of pocketkosten)</i>	88
	<i>Bijlage 2 Overzicht inzet per activiteit</i>	91

Voorwoord

Het jaar 2022 was een belangrijk jaar, waarvan we later – hoop ik – kunnen zeggen dat we het fundament legden voor het hoger beroepsonderwijs van de toekomst. Het jaar stond vooral in het teken van het voorsorteren van het hoger beroepsonderwijs op de maatschappelijke uitdagingen van de toekomst. In de zomer stond het onderwerp hoog op de agenda van de bestuurdersconferentie en kreeg de onafhankelijke Commissie Positionering Beroepsonderwijs de opdracht van het VH-bestuur om een advies over de toekomst van het hbo uit te brengen. De analyse van de commissie werd in december gepresenteerd in het rapport 'Focus op Professie'.

Dat rapport vormt het fundament onder de ambities die wij vervolgens als Vereniging Hogescholen hebben geformuleerd: Wij streven naar een algehele opwaardering van het beroepsonderwijs op alle niveaus: meer professionele masteropleidingen, intensivering van het praktijkgericht onderzoek, een versterking van de rol van hogescholen in hun regio en het uitbouwen van Leven Lang Ontwikkelen tot een publieke opdracht voor hogescholen.

Deze uitbouw van het beroepsonderwijs tot op het hoogste opleidingsniveau moet het hbo aantrekkelijker maken voor *alle* studenten, ook voor vwo-schoolverlaters. De afname van het aantal vwo'ers zorgt er voor dat hogescholen in verminderde mate een ontmoetingsplek worden voor mensen uit alle sociaal-maatschappelijke lagen van onze samenleving. Dit raakt aan het vraagstuk van gelijke kansen. Voor een kansrijke toekomst is het immers niet alleen belangrijk *wat* je leert tijdens de studie, maar ook *wie* je leert kennen.

Met onze ambities willen we werken aan eerlijke kansen voor iedereen, óók voor mensen uit de bestaande beroepsbevolking. Zij moeten de kans krijgen op bij- of omscholing om de snelle ontwikkelingen op de arbeidsmarkt bij te houden of hun carrière een switch te geven. Een glansrijke professionele toekomst is immers niet alleen in het belang van het individu, maar dient ook de welvaart en het welzijn van ons allemaal.

Deze verantwoordelijkheid dragen we als sector niet alleen, maar samen met werkgevers. Daarom ondertekende ik in december, samen met de voorzitters van MKB Nederland en VNO-NCW, het convenant 'Laat kennis werken': samen nemen we verantwoordelijkheid voor vraagstukken rond het opleiden, aantrekken én behouden van professionals voor de arbeidsmarkt.

Als voorzitter van de Vereniging Hogescholen voel ik me vaak trots op onze sector. Niet alleen door de belangrijke ambities die we gezamenlijk nastreven maar ook door de inspirerende voorbeelden die ik regelmatig voorbij zien komen. Daarom was het ook zo mooi om na twee jaar lockdown weer een VH-congres te organiseren, waar de leden in groten getale aanwezig waren en de kennisuitwisseling optimaal was. Het fundament voor de toekomst van het hbo is stevig genoeg om op te bouwen.

Maurice Limmen, *voorzitter Vereniging Hogescholen*

1 Bestuursverslag

1.1. Verenigingszaken

Na een start met online vergaderingen in januari en februari, konden in 2022 de algemene vergaderingen, verenigingsdagen en bestuursvergaderingen weer fysiek plaatsvinden. In totaal is de Algemene Vergadering zes maal bijeengekomen en is daarnaast in juni een informatiebijeenkomst georganiseerd waarin het bestuursakkoord hoger onderwijs en wetenschap is toegelicht dat de sector in juli met de minister van OCW heeft gesloten. Het bestuur heeft in 2022 intensief overleg gevoerd. Naast de 11 reguliere vergaderingen is het bestuur meermaals bijeen geweest om te spreken over de positionering van het hbo.

De positionering van het hbo was een belangrijk inhoudelijk thema in 2022. Ingegeven door de ontwikkelingen rondom het bestuursakkoord is op initiatief van het bestuur in de Algemene Vergadering besloten tot een traject dat moet leiden tot een nieuwe positionering van de sector. De aftrap hiervoor vond plaats tijdens de bestuurdersconferentie op 2 en 3 juni in de Ruwenberg in Sint Michielsgestel. De leden van de vereniging hebben daar met elkaar een SWOT-analyse gemaakt en zijn met elkaar in gesprek gegaan in een levendig lagerhuis debat. Verder heeft het bestuur een tijdelijke commissie 'Positionering hoger beroeps-onderwijs' onder leiding van Bormans ingesteld. Deze commissie had de opdracht de VH te adviseren over de positie van het hbo in het hoger onderwijsstelsel, op een manier die het stelsel als geheel versterkt. In het verlengde daarvan is de commissie gevraagd gerichte voorstellen te doen om daar invulling aan te geven. Deze commissie heeft eind 2022 haar advies aangeboden in het rapport 'Focus op Professie'. Dit advies is binnen de Vereniging goed ontvangen en heeft geleid tot een krachtige standpuntbepaling.

Binnen de vereniging ontwikkelt zich een steeds groter aantal thema's die tijdelijk of structureel om bestuurlijke aandacht vragen. Het betreft hier onderwerpen die vrijwel altijd sectoroverstijgend zijn en raken aan meerdere functiegebieden. Het afgelopen jaar zijn op zulke thema's de volgende bestuurlijke overleggen gestart: bestuurscommissie vitale regio's, focusgroep integrale veiligheid en een focusgroep Leven Lang Ontwikkelen.

In 2022 is het Nederlands Instituut voor Publieke Veiligheid toegetreden tot de VH als tijdelijk geassocieerd lid voor de duur van 5 jaar. Hiermee kan de kwaliteit van het praktijkgericht onderzoek dat binnen het instituut plaatsvindt geborgd worden volgens de kaders die hiervoor binnen de vereniging zijn afgesproken. Het is de bedoeling dat het geassocieerd lidmaatschap na 5 jaar permanent wordt.

In 2022 heeft één bestuurswisseling plaatsgevonden. Met het vertrek van Henk Hagoort uit het bestuur van de vereniging eind 2021 was er een vacature ontstaan. De AV heeft op 1 februari ingestemd met de benoeming van Luc Verburgh als lid van het bestuur.

1.2 Communicatie, public affairs en evenementen

De communicatie van de VH is vormgegeven vanuit de expertisegebieden corporate communicatie, public affairs, media relaties en eventmanagement. In 2022 hebben we deze expertisegebieden weer gezamenlijk ingezet om de maatschappelijke impact van het hbo-onderwijs en praktijkgericht onderzoek zichtbaar te maken, in lijn met de strategische agenda 'Professionals voor morgen'.

Public affairs

Na de installatie van het nieuwe kabinet in 2022, heeft de VH public affairs ingezet om belangrijke thema's onder de aandacht te brengen van de politiek, zoals aansluiting van de arbeidsmarkt, gelijke kansen voor studenten en Leven Lang Ontwikkelen. Daarnaast informeerden we parlementariërs in de Eerste Kamer en de Tweede Kamer en organisaties in Brussel over actuele dossiers. Verder heeft de VH twee position papers gepubliceerd: over internationalisering en over diversiteit en inclusie. Verder verzorgt de VH sinds september 2022 een update over de politiek voor haar leden, als onderdeel van de wekelijkse nieuwsbrief.

Woordvoering

Een belangrijk deel van de woordvoering en mediacontacten in 2022 betrof de positionering van het hbo binnen het stelsel van hoger onderwijs. Voorzitter Maurice Limmen trapte af met een interview in het FD onder de kop: 'Universiteiten overwoekeren het hbo en dat moet afgelopen zijn'. In het voorjaar besteedden diverse landelijke media-aandacht aan het verschijnsel 'opwaartse druk', met name Dagblad Trouw. Die krant publiceerde als onderdeel van een serie verhalen een uitgebreid interview met Limmen. In december besteedde De Telegraaf bijna een paginagroot artikel over de aansluiting van het hbo op de arbeidsmarkt. Aanleiding hiervoor was de ondertekening van het convenant met MKB Nederland en VNO-NCW.

Zowel in het voor- als najaar besteedden de media regelmatig aandacht aan problemen in de uitvoering van STAP-subsidiering. Maurice Limmen verwoordde in diverse media hierover het standpunt van de VH, ook in relatie tot de claim die de VH heeft ten aanzien van de uitvoering van Leven Lang Ontwikkelen. In oktober verscheen Maurice Limmen in het televisieprogramma De Hofbar van Rutger Castricum.

Inzet online kanalen

De VH-website is in 2022 170.000 keer bezocht, waarbij 65% van de bezoekers nieuw was. Pagina's over de cao en over feiten en cijfers werden het vaakst bezocht. Daarnaast zijn

social mediakanalen als Twitter en LinkedIn belangrijk voor onze communicatie. Het aantal volgers blijft groeien: inmiddels telt VH Twitter 9.800 volgers en VH LinkedIn 9.650 volgers. Het aantal abonnees op de VH-nieuwbrief bedraagt inmiddels 3.100 personen. De campagne-matige communicatie op onze social mediakanalen heeft zich in 2022 vooral gericht op praktijkgericht onderzoek en deze aanpak breidt zich inmiddels uit naar de andere thema's. In het kader van de introductie en positionering van het Professional Doctorate (PD) is onder meer een FAQ samengesteld en gepubliceerd op de VH-site. In 2022 heeft het team Communicatie en PA de vormgeving en productie van een reeks publicaties begeleid. De gemoderniseerde visuele identiteit en huisstijl van de VH vormen daarbij het kader.

Evenementen

Op maandag 13 juni 2022 vond na twee jaar weer het VH-congres plaats. Het ochtend-programma bestond uit een serie korte gesprekken over ondernemerschap, de veranderende arbeidsmarkt en praktijkgericht onderzoek in het hbo. Daarbij waren onder meer minister van OCW Robbert Dijkgraaf en NWO-voorzitter Marcel Levi aanwezig. In het middagdeel hadden de deelnemers de keuze uit ruim 35 workshops en masterclasses die aansluiten bij de meest actuele thema's in het hbo. Met ongeveer 900 deelnemers was het een succesvol congres te noemen. Verder hebben we voor de 25e keer de basistraining voor examencommissies georganiseerd. De diverse sectoren hebben hun bijeenkomsten gehad en er is ondersteund bij projecten die voor meerdere hogescholen interessant zijn, zoals een informatiebijeenkomst over de wetgeving rond Medical Devices Regulations (MDR). Vanuit de leden is er de meeste behoefte om ofwel een fysieke, dan wel een online bijeenkomst te organiseren. Om die reden organiseert de VH geen hybride bijeenkomsten meer.

1.3 Domeinoverstijgende thema's

Bestuursakkoord hoger onderwijs en wetenschap

Op basis van het coalitieakkoord van de regering Rutte IV heeft de VH een lobby-inzet vanuit het hbo bepaald. Deze inzet is de basis geweest waarmee de VH het gesprek met OCW heeft gevoerd over de uitvoering van het coalitieakkoord. Over de uitvoering van het coalitieakkoord heeft de VH een bestuursakkoord hoger onderwijs en wetenschap gesloten met OCW. Het hbo heeft een stevige impuls gekregen in het praktijkgerichte onderzoek, middelen om acute krimp problemen op te lossen en structurele afspraken te maken over de kwaliteitsmiddelen. Ook op andere terreinen zijn er afspraken gemaakt met OCW over de uitvoering van het coalitieakkoord. Deze afspraken gaan wel gepaard met een toename van de administratieve lasten voor hogescholen. Ook zijn er afspraken gemaakt met OCW over een brede toekomstverkenning. In deze toekomstverkenning besteden we onder andere aandacht aan de positie van het hbo, de regionale functie van hogescholen, Leven Lang Ontwikkelen en ander fundamentele vragen in het hoger onderwijsstelsel.

De financiële afspraken uit het bestuursakkoord zijn vertaald naar een verdeling over de hogescholen. Deze verdeling heeft zijn weerslag gekregen in de verschillende Rijksbijdragebrieven, welke vanuit de VH in samenwerking met controllers van hogescholen standaard worden gecontroleerd.

Het bureau heeft verder meegewerkt aan de uitwerking van de monitoring van de doelen uit het bestuursakkoord. In samenwerking met OCW en UNL zijn de drie hoofddoelstellingen: versterking van het fundament, ruimte geven aan talent en vergroting van maatschappelijke impact, vertaald naar concrete, praktisch hanteerbare indicatoren.

Vitale regio's

De afgelopen jaren is binnen de vereniging regelmatig gesproken over de hbo-brede consequenties van demografische ontwikkelingen. De verwachting is dat de instroom in het gehele hbo zal gaan dalen, waarbij (grote) verschillen tussen regio's gaan plaatsvinden. In 2021 is een bestuurlijke werkgroep Vitale Regio's onder leiding van Joep Houterman ingesteld, welke in maart 2022 het rapport 'Vitale regio's = Vitale hogescholen' heeft opgeleverd. De conclusie is dat het niet alleen om krimp gaat, maar veel breder, de rol van elke hogeschool in zijn eigen regio.

Bestuurscommissie Vitale regio's

Een van de uitkomsten is dat de vereniging een nieuwe bestuurscommissie heeft ingesteld, de bestuurscommissie vitale regio's. De oprichting van deze bestuurscommissie is in lijn met de adviezen van de bestuurlijke werkgroep Vitale regio's. De focus van deze commissie ligt daarbij op: het ontwikkelen van visie op de regionale functie van hogescholen met het daarbij behorende bestuurlijk instrumentarium, het bewaken van het thema regionalisering binnen de Vereniging en het stimuleren van regionaal overleg. Ook wordt daarbij verbinding gezocht met landelijke tafels, geeft deze commissie vorm aan de landelijke lobby en werkt de commissie aan een investeringsagenda. Op al deze thema's heeft de werkgroep zich georganiseerd en zijn onderling eerste verkennende gesprekken gevoerd.

Vitaliteit opleidingen in krimpregio's

Zoals hierboven aangegeven zijn, als onderdeel van het bestuursakkoord, door de minister van OCW extra middelen beschikbaar gesteld voor de vitaliteit van opleidingen in de krimpregio's. Om de verdeling van deze middelen vorm te geven is een stuurgroep ingesteld onder leiding van Michaël van Straalen. Deze stuurgroep zal aan de hand van het door hun opgestelde en door de algemene vergadering mee ingestemde afwegingskader de plannen van de hogescholen beoordelen en de middelen verdelen. Het traject is in de zomer van 2022 opgestart en wordt in het voorjaar van 2023 afgesloten.

Leven Lang Ontwikkelen

Voorjaar 2022 heeft een reeks werksessies voor bestuurders plaatsgevonden waarin de inzet van de vereniging voor het thema Leven Lang Ontwikkelen is gewogen en van een aangescherpte inzet is voorzien. Dat heeft geresulteerd in een offensieve agenda voor het Leven Lang Ontwikkelen, die is vastgelegd in het VH programma Leven Lang Ontwikkelen waaraan de algemene vergadering medio 2022 zijn instemming heeft gegeven. Die agenda is nodig om het hbo goed te kunnen profileren in een complex en dynamisch speelveld. Kernpunten van de agenda zijn het verankeren van Leven Lang Ontwikkelen als wettelijke taak van de hogescholen, verruimen van de mogelijkheden voor bekostiging van Leven Lang Ontwikkelen activiteiten en vergroten van de zichtbaarheid van de hogescholen in regionale en sectorale initiatieven die zijn gericht op een betere werking van de arbeidsmarkt. Er is geïnvesteerd in de uitbouw van relaties met andere stakeholders dan OCW, zoals de werkgeversorganisaties en de ministeries van SZW en EZK. Tot slot draagt het programma zorg voor de afstemming tussen verschillende lopende en nieuwe Leven Lang Ontwikkelen trajecten zoals FastSwitch en LLO Katalysator. Er is een bestuurlijke Focusgroep LLO ingesteld die onder aanvoering van de portefeuillehouder Leven Lang Ontwikkelen uit het bestuur de aansluiting van het VH programma op de strategie van de vereniging borgt en daar nieuwe initiatieven voor kan aandragen.

Het bureau heeft verder een bestuurlijk ketenregieoverleg georganiseerd over Leven Lang Ontwikkelen. De nadruk lag daar op de impact van beleidsinitiatieven op het gebied van Leven Lang Ontwikkelen op de administratieve onderwijsketen. Naast OCW en DUO namen ook SZW en het UWV deel aan dit overleg. Een concrete uitkomst van dit overleg is dat de VH betrokken wordt bij de invoeringstoets STAP en gevraagd is om input te leveren voor het actieplan Leven Lang Ontwikkelen van OCW.

LLO Katalysator

In april maakte de commissie Dijsselbloem bekend dat de aanvraag LLO Katalysator bij het Nationaal Groeifonds positief is beoordeeld. Dat betekent dat de ontwikkeling van het Leven Lang Ontwikkelen een forse extra impuls kan krijgen, in de samenwerking met andere publieke onderwijsaanbieders. De VH heeft direct na het besluit het initiatief genomen om samen met MBO-Raad en UNL een projectorganisatie in te richten voor de uitwerking van de aanvraag in een concreet projectvoorstel. De VH levert in de persoon van de portefeuillehouder Leven Lang Ontwikkelen uit het bestuur, Jopie Nooren, de voorzitter van de tijdelijke stuurgroep en draagt daarnaast stevig bij aan de bemensing van de projectorganisatie. Oogmerk is een start van het project medio 2023.

STAP

Onze inzet op het benutten van de mogelijkheden van het Europees Herstelfonds (RRF) voor Leven Lang Ontwikkelen is beperkt succesvol gebleken. De middelen worden toegevoegd aan het STAP budget en zijn slechts voor een specifieke doelgroep van mbo'ers beschikbaar voor opleidingstrajecten van hogescholen. De introductie van de STAP regeling in april 2022 is moeizaam verlopen. Om van die regeling optimaal gebruik te maken worden basisregistraties zoals Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO) benut (zie ook 1.9). Niet alle hogescholen hebben tijdig de daarvoor benodigde informatie aan kunnen leveren. Daarnaast zijn tal van manco's in de regeling aan het licht gekomen, waarvoor de VH eerder al gewaarschuwd had. Mede als gevolg van de publiciteit die daarover door de voorzitter van de vereniging is gezocht, is de regeling eind 2022 tijdelijk opgeschort en aangepast. De aangepaste regeling wordt voorjaar 2023 weer geopend. Belangrijk punt van bezwaar blijft het loterij karakter ervan. De hogescholen pleiten bij herhaling voor een volwassen leerrekening die alle professionals gelijke kansen biedt op om- en bijscholing.

Integrale veiligheid

In het jaarplan voor 2022 heeft de vereniging extra ingezet op het thema integrale veiligheid. De hogescholen en universiteiten werken in het platform integrale veiligheid hoger onderwijs, ondersteund vanuit SURF, samen aan de veiligheid in het stelsel. In de algemene vergadering van 8 april 2022 is een ambitieuze agenda om de cyberweerbaarheid van hogescholen te vergroten goedgekeurd. De hogescholen willen onder andere toegroeien naar een gemiddeld volwassenheidsniveau van 3,0 in 2024 volgens het SURF-audit Toetsingskader Informatiebeveiliging HO (2021). De ambities uit de VH-agenda cybersecurity zijn door OCW omarmd. Daarnaast zijn hogescholen voortvarend aan de slag met de implementatie van de Leidraad kennisveiligheid, die in januari 2022 door OCW in samenwerking met alle kennisinstellingen is gepubliceerd. Onderdeel daarvan is de oprichting van het Loket kennisveiligheid (belegd bij RVO) waar instellingen vragen (en specifieke casus) over kennisveiligheid kunnen voorleggen.

In 2022 zijn diverse landelijke afspraken over cyberveiligheid, kennisveiligheid en sociale veiligheid met OCW vastgelegd. Onder andere in het bestuursakkoord van 14 juli 2022. Bij het platform IV-HO is onder andere een pilot voor een uniforme monitor sociale veiligheid gestart.

Binnen de vereniging worden de verschillende veiligheidsonderwerpen periodiek besproken in de bestuurlijke focusgroep integrale veiligheid. De portefeuillehouder vertegenwoordigt de vereniging in alle bestuurlijke overleggen met OCW op alle dossiers binnen het thema integrale veiligheid en tevens in de stuurgroep van het platform IV-HO.

Corona

Aan het begin van 2022 zat Nederland in de vooralsnog laatste lockdown vanwege corona. De VH heeft met de overheid gesprekken gevoerd over passende maatregelen die een balans zijn tussen het belang van onderwijs en onderzoek en het bijdragen aan het voorkomen van de verspreiding van corona. Hierbij heeft de VH extra oog gehad voor de kwetsbaren, kwetsbaar in de zin van medisch kwetsbaar, maar ook kwetsbaar door juist contact, studie- en werkmogelijkheden op de hogeschool te bieden als dat vanuit de persoonlijke (thuis) situatie lastig was. Het is daarbij gelukt om de overheid passende beslissingen te laten maken over deze balans. Daarmee lijkt de studievertraging onder studenten te zijn meegevallen. Wel hebben de lockdowns logischerwijs een negatief effect gehad op het welzijn van medewerkers en studenten.

Ook heeft de VH samen met de overheid gewerkt aan het opstellen van een middellange termijnplan. In dit plan zijn verschillende scenario's beschreven. Op basis van dit plan op sectorniveau hebben hogescholen zelf plannen kunnen maken hoe zij wilden afschalen. Daarmee is het in onze lobby gelukt om belang van onderwijs en onderzoek, af te wegen tegen over het maatschappelijke belang van het bijdragen aan het voorkomen van de verspreiding van corona. Ook is er aandacht uitgaan naar de kwetsbaren. Hiermee heeft de VH invulling gegeven aan de wens van hogescholen voor een voorspelbaar coronabeleid. Gelukkig is het afschalen van activiteiten sinds de start van het collegejaar 2022-2023 niet meer nodig geweest.

1.4 Onderwijs

In 2022 is verder uitwerking en opvolging gegeven aan de strategische agenda van de vereniging, 'Professionals voor morgen'. Vanuit de bestuurscommissie onderwijs is dat veelal gebeurd, met inzet vanuit andere werkverbanden in de VH zoals het Landelijk Platform Professionele Masters, het platform Leven Lang Ontwikkelen en het Ad-platform. De COVID-19 pandemie heeft daarbij vooral in het begin van het jaar nog voor de nodige uitdagingen gezorgd, bijvoorbeeld in de afspraken over exameneisen in het aanleverend onderwijs en de betekenis daarvan voor de doorstroom naar de opleidingen in het hbo.

Initieel onderwijs

Associate degrees

In 2022 is in samenwerking met het Platform Ad gewerkt aan de zichtbaarheid van de opleidingen, waarbij het realiseren van een landelijk dekkend aanbod een speerpunt is. De Ad-opleiding is een nuttig scharnierpunt tussen mbo- en hbo-opleidingen. Dat is tot uitdrukking gebracht in het convenant 'Samen sterker', waarin de VH en de MBO-Raad

afspreken een flinke boost te geven aan het aanbod van Ad-opleidingen. De tweejarige Ad-studies op hbo-niveau zijn geschikt voor mbo-4-studenten die praktijkgericht verder willen leren, maar niet nog vier jaar door willen studeren om een volledige bacheloropleiding af te ronden. Ook is het een mooie stap voor mensen die zich snel willen laten omscholen naar een tekortsector als de zorg, techniek of het onderwijs.

Masteropleidingen

Voor de masteropleidingen is in 2022 een sectorplan Masters uitgewerkt. Met het ministerie van OCW en de CDHO heeft daarbij steeds afstemming plaatsgevonden over de invulling van zo'n plan opdat aanvragen voor nieuwe Masteropleidingen met meer vertrouwen en minder administratieve last de toets op macrodoelmatigheid kunnen ondergaan. Vroeg in 2023 is gebleken dat OCW en CDHO geen ruimte willen bieden voor maatwerk in de toetsing. Daarmee ontvalt de grond aan een sectorplan zoals gedacht. De samenwerking tussen de betrokken hogescholen wordt onverminderd doorgezet, passend bij de ambities van de sector.

Doelmatigheid

In 2022 is door OCW de discussie gestart over een vernieuwing van het beleidskader voor de toetsing van doelmatigheid van nieuwe opleidingen. De plannen van OCW roepen veel vragen op en lijken nog onvoldoende ruimte te bieden voor een meer toekomstgericht werken aan het portfolio van de hogescholen. In 2023 zal het onderwerp naar verwachting veel bestuurlijke aandacht vragen.

Flexibilisering van onderwijs

De evaluatie van het experiment Flexstuderen is medio 2022 door de Tweede Kamer besproken. Er is voldoende draagvlak voor een wettelijke verankering van de mogelijkheid van flexstuderen uitgesproken langs de lijnen die ook door de VH zijn bepleit: ruimte voor maatwerk door hogescholen zodat specifieke doelgroepen kunnen worden geholpen. Naar het lijkt geeft OCW in 2023 echter geen vervolg aan het experiment.

De succesvolle pilot Leeruitkomsten is voorjaar 2022 uitgewerkt in een wetsvoorstel dat in een internetconsultatie is voorgelegd. Het wetsvoorstel is na enkele kleine aanpassingen voor advies naar de Raad van State gegaan. De Raad heeft najaar 2022 geadviseerd de werking van het concept Leeruitkomsten voorsnog te beperken tot het deeltijdonderwijs. De hogescholen zijn hierover teleurgesteld. Het ontnemt niet alleen een belangrijke pijler aan het Bestuursakkoord Lerarenopleidingen, het levert ook problemen op voor de mogelijkheden voor flexibilisering van voltijdopleidingen door een onverwacht en onbedoeld recursief effect ervan in de ruimte die de WHW biedt. Een uitweg uit de impasse die is ontstaan is nog niet in zicht.

Aansluitingsvraagstukken

De COVID-19 pandemie heeft geleid tot een aantal specifieke vraagstukken rondom instroom en doorstroom van studenten. In 2022 leiden de aangepaste exameneisen in het aanleverend onderwijs nog steeds tot hogere slagingspercentages, al zijn die minder hoog dan in 2021. Uit analyses van de instroom en doorstroom blijken echter geen bijzondere problemen voor de hogescholen.

In 2022 is het project Wisselstroom hervat, gericht op het verbeteren van de mogelijkheden om studenten op de juiste plaats te brengen door een betere samenwerking tussen hogescholen en universiteiten. Het project past bij de inzet van de hogescholen om het aandeel van vwo'ers in hun studentenpopulatie te vergroten.

Studentsucces

Studentsucces staat centraal in het streven studie-uitval te beperken en meer studenten te begeleiden naar een diploma. In de VH is in dit kader uitvoerig gesproken over een betere benutting van het instrument van het studieadvies. Uitgangspunt is dat er ruimte moet zijn voor maatwerk passend bij het karakter en de onderwijskundige visie van de hogeschool. Het coalitieakkoord uit december 2021 leek daarvoor ruimte te bieden, maar tot uitwerking daarvan is het in 2022 nog niet gekomen. Uitgangspunt voor de hogescholen is naast vrijheid om een studieadvies bindend te kunnen verstrekken, voldoende ruimte voor eigen normstelling en inzet op een adequate onderbouwing van keuzes voor een bsa(norm) als ook het beter inregelen van de verwijfsfunctie voor de student die niet op zijn plek zit.

Een bijzonder aspect van studentsucces vormt de problematiek van stagediscriminatie en discriminatie bij de toetreding tot de arbeidsmarkt. Samen met betrokken partijen als OCW, SZW, werkgeversorganisaties en studentenbonden is in 2022 een gezamenlijk Manifest gelanceerd, dat onder meer vastlegt dat studenten op zo'n manier worden begeleid dat iedereen een gelijke kans heeft op een stageplek.

Studentenwelzijn

Studentenwelzijn is een belangrijke voorwaarde voor studiesucces. De Gezamenlijke Ambitie Studentenwelzijn uit 2018 was toe aan herziening. In de zomer van 2022 heeft de VH met UNL en OCW een hoofdstuk in het bestuursakkoord opgenomen met afspraken over een integrale aanpak Studentenwelzijn, die de nieuwe meerjarenkoers vormt. Vervolgens is de landelijke werkgroep Studentenwelzijn aan de slag gegaan met de ontwikkeling van een gezamenlijk kader voor de integrale aanpak, waarbij de VH de hogescholen actief heeft betrokken. Het kader wordt voorjaar 2023 verwacht.

Diversiteit en inclusie

De VH heeft inclusie en diversiteit hoog op de agenda staan. In 2022 is er verder gewerkt aan het position paper over inclusie en diversiteit, dat na vaststelling op 1 juni 2022 werd gelanceerd. Het position paper haakt vanuit de eigen visie aan bij het 'Nationaal Actieplan voor meer diversiteit en inclusie in het hoger onderwijs en onderzoek'. Ook geeft het uitwerking aan een belangrijke afspraak in het bestuursakkoord: de hogescholen werken aan diversiteit en inclusie volgens de ambities uit het position paper.

De VH werkt nauw samen met het Landelijk netwerk diversiteit met het oog op de voortgang van de implementatie van de genoemde speerpunten waaronder toegankelijk zijn voor alle studenten, en ervoor zorgen dat iedereen zich 'thuis'voelt op een hogeschool waar alle stemmen gehoord worden.

Digitalisering

Het Versnellingsplan heeft in 2022 zijn laatste jaar doorlopen. Hoogtepunt was het driedaagse congres EPIC - Educational Pioneers and Innovators Conference geweest dat zomer 2022 in Rotterdam plaatsvond. In het laatste jaar van het vierjarig project is gewerkt aan de realisatie van toepasbare producten door zones en werkgroepen en de disseminatie van deze producten in de instellingen.

Meest in het oog springend is de pilot Microcredentials, waarin een grote groep hogescholen en universiteiten in nauwe samenwerking verder is werkt aan de realisatie van een vorm van certificering binnen het hoger onderwijs, die over de grenzen van instellingen heen voor professionals een herkenbare en erkenbare waarde geven aan delen van opleidingen. De pilot wordt in 2023 voortgezet onder de vleugels van het Groeifondsproject digitalisering, Npuls.

Met het Versnellingsplan is een bijzondere impuls gegeven aan digitalisering in en ten behoeve van het onderwijs. In april 2022 heeft de commissie Dijsselbloem de aanvraag Digitaliseringsimpuls NL positief beoordeeld. Daarmee kan met kracht een vervolg worden gegeven aan de ontwikkelingen die met het Versnellingsplan zijn ingezet. Nieuw is dat ook de mbo sector partner is. Voor de uitwerking van de subsidieaanvraag voor Npuls in een concreet projectplan is een kwartiermaker aangesteld, die met steun vanuit de drie betrokken koepels en Surf vanaf zomer 2022 aan de slag is gegaan.

Kwaliteitsafspraken

In 2022 heeft de tussentijdse evaluatie van de kwaliteitsafspraken door de NVAO plaatsgevonden. In de aanloop daarnaar toe hebben VH en UNL met de NBVAO afspraken gemaakt over de kaders voor de evaluatie om zo aan de instellingen maximale duidelijkheid te geven over de eisen waaraan hun rapportages moeten voldoen. Voorts is in 2022 verkend welk vervolg

de sector aan de systematiek van de kwaliteitsafspraken wil geven. In het bestuursakkoord is vastgelegd dat de middelen zullen indalen in de lumpsum en verantwoording over de besteding via het reguliere jaarverslag plaats zal vinden.

Kwaliteitszorg

Het huidige accreditatiestelsel heeft zijn nut bewezen. Maar het is toe aan een volgende stap waarbij we als hoger onderwijs meer ketengericht kijken en waarbij we teruggaan naar de basis: naast verantwoording afleggen is het stimuleren van een hoge onderwijskwaliteit en van een sterke kwaliteitscultuur kerndoel zijn van het accreditatiestelsel. Najaar 2022 zijn verschillende activiteiten geïnitieerd die ondersteunend zijn aan het toewerken naar de introductie van een stelsel gebaseerd op instellingsaccreditatie. Naast bespreking in de bestuurscommissie onderwijs en consultatie van de experts binnen de hogescholen is daartoe intensief overleg gevoerd met OCW en NVAO. Het overleg is in een constructieve sfeer verlopen.

1.5 Onderzoek

Het belang van praktijkgericht onderzoek wordt steeds breder herkend in de samenleving en neemt alleen maar toe met de economische en brede maatschappelijke uitdagingen waar we voor gesteld worden.

De inzet van de VH op het brede dossier Onderzoek is te vatten in vier ambities die uiteengezet zijn in de nieuwe strategische onderzoeksagenda 'Praktijkgericht onderzoek als kennisversneller' en die nauw met elkaar samenhangen. Deze ambities zijn:

- verbinding en samenwerking;
- zichtbaarheid en toegevoegde waarde;
- aandacht voor kwaliteitscultuur;
- verder uitbouwen van de onderzoekscultuur en structuur.

Verbinding en samenwerking

Binnen deze ambitie wordt nagestreefd dat praktijkgericht onderzoek wordt gezien als logische en gewaardeerde kennispartner bij de aanpak van maatschappelijke uitdagingen. In 2022 is ingezet op brede betrokkenheid van hogescholen bij de derde ronde van het Nationaal Groeifonds. De VH heeft als mede-aanvrager meegewerkt aan de groeifonds-aanvraag op het gebied van valorisatie. Daarnaast zijn de hbo-thematafels verder geprofessionaliseerd, onder andere met vaste ondersteuning per tafel. Vier van de zes thematafels hebben inmiddels een position paper gepubliceerd waarin per thema de

beschikbare hbo-infrastructuur is beschreven. De bestuurders per thema zijn actief in landelijke gremia en daardoor betrokken bij ontwikkeling van het nieuwe Kennis- en Innovatieconvenant.

De 36 Nederlandse hogescholen zijn sterk verankerd in de regio via de Centres of Expertise, fieldlabs en andere vormen van publiek-private samenwerking. Contacten van hogescholen met bedrijven en andere organisaties lopen via studenten, docenten, onderzoekers, lectoren en bestuurders. In 2022 is er een evaluatie geweest van de afspraken van het sectorakkoord uit 2018, hierin zijn ook de afspraken omtrent de Centres geëvalueerd en is geconcludeerd dat al deze afspraken ruimschoots zijn nagekomen.

Zichtbaarheid en toegevoegde waarde

In 2022 heeft de VH een doorlopende LinkedIn campagne gevoerd met goede voorbeelden van praktijkgericht onderzoek. Deze worden verzameld op [de website](#) van de vereniging. Daarnaast zijn grote stappen gezet met Open Science: het adviescollege Open Science is driemaal bijeengekomen en de VH is nauw betrokken geweest bij de doorontwikkeling van de programmalijnen Nationaal Programma Open Science (NPOS) en de overgang naar het Regieorgaan Open Science. Daarnaast is een verkenning open access uitgevoerd, waarin vraagstukken rondom open access verder zijn uitgewerkt. Voor het onderwerp valorisatie is een bestuurlijke werkgroep ingesteld onder leiding van Joeri van Steenhoven. Tot slot is in 2022 nog een projectleider valorisatie/ impact aangesteld om de ambities van de hogescholen te inventariseren voor goede inbreng in de Groiefonds aanvraag. In 2023 worden deze ambities gepresenteerd in een discussiedocument.

Aandacht voor kwaliteitscultuur

In 2022 is het nieuwe Brancheprotocol Kwaliteitszorg Onderzoek (BKO) voor 2023 – 2028 vastgesteld. Daarnaast is een nieuwe Commissie Evaluatie Kwaliteit Onderzoek (CEKO) ingericht volgens de richtlijnen van dit nieuwe BKO. De CEKO houdt toezicht op de uitvoering van het BKO over de gehele periode. Naast externe leden zitten er eveneens hbo-leden in de CEKO. Zij hebben een actieve adviesrol in deze nieuwe periode.

Verder is de jaarlijkse brancherapportage opgeleverd met daarin cijfers, trends en aanbevelingen voor kwaliteitszorg onderzoek.

Voor de pilot met de professional doctorate die in 2023 van start gaat, is een eigen kwaliteitszorgkader ontwikkeld en ook een eigen kwaliteitszorgcommissie die daar toezicht op houdt: de ValidatieCommissie Professional Doctorate (Vaco-PD). Daarnaast hebben verschillende Centres of Expertise het afgelopen jaar een ontwikkelingsgerichte Peerreview ondergaan die door de betreffende Centres als zeer waardevol wordt ervaren.

Verder uitbouwen van de onderzoekscultuur en -structuur

Binnen deze ambitie wordt gewerkt aan het verder uitbouwen van de onderzoekscultuur en -structuur binnen hogescholen. In de strategische agenda van de VH – en ook de strategische agenda van de minister – is een belangrijke impuls hiervoor de start van een pilot met de professional doctorate in het hbo. In 2022 is de voorbereiding hiervoor in volle gang geweest en zijn alle benodigde elementen voor de PD-programma's (o.a. inhoud, kwaliteitszorg, bekostiging) en een beurzenprogramma uitgewerkt, zodat in de eerste helft van 2023 de eerste kandidaten een goede start kunnen maken.

Tijdens de kabinetsformatie is basisfinanciering van het praktijkgericht onderzoek opgehoogd met 85 miljoen eerste en 15 miljoen tweede geldstroom. Deze intensivering is onderdeel van de claim van de Kenniscoalitie. Met een deel van de extra eerste en tweede geldstroommiddelen wordt de pilot met de professional doctorate bekostigd. Er is een format ontwikkeld en vastgesteld voor alle hogescholen om op meer systematische wijze te rapporteren over de inzet op praktijkgericht onderzoek in het jaarverslag. Deze informatie zal gebruikt worden om een meer gedetailleerde brancherapportage op te stellen over de omvang en wijze van inzet van onderzoeksmiddelen.

1.6 Sectoraal

Aansluiting onderwijs-arbeidsmarkt

Op 14 december 2022 tekende voorzitter Maurice Limmen met de voorzitters van MKB Nederland en VNO NCW, onder grote belangstelling het convenant 'Laat kennis werken'. In dit convenant spreken deze organisaties uit dat ze samen verantwoordelijkheid nemen voor vraagstukken rond het opleiden, aantrekken én behouden van professionals voor de arbeidsmarkt. Onderdeel van de afspraken is het ontwikkelen van een samenwerkingsagenda en het inrichten van bestuurlijk overleg, zowel per sector (sectortafels) als sector overstijgend. De sectortafels zorg & welzijn en techniek bestonden al, hier zijn de sectortafels Retail & ondernemerschap en Zakelijke dienstverlening bijgekomen.

De sectortafel Zorg en Welzijn heeft in 2022 twee bijeenkomsten gehad die in het teken stonden van verdere samenwerking en inspelen op de actualiteiten. Voor 2023 is een jaaragenda gemaakt, waarin de sectortafel verder aan de slag gaat met verscheidene thema's, zoals Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg, Leven Lang Ontwikkelen en innovatieve stagepraktijken.

De sectortafel Techniek is in 2022 twee keer bijeengekomen, waarbij de partners aan de slag gingen met vraagstukken binnen hun sector in onderlinge samenwerking. Zo heeft de sectortafel Techniek met het sectoraal adviescollege (sac) htno twee htno-middagen georganiseerd voor de sector, waarvan één fysiek in Amersfoort. De htno-middagen zijn door de sectortafel als positief en succesvol ervaren.

Binnen de sectortafel Inretail wordt veel samengewerkt met thuiswinkel.org. De partners aan deze tafel streven onder meer naar meer gezamenlijkheid in minoren op het domein van retail en binnen Associate degrees.

Sector agro & food (hao)

Het sac hao heeft in 2022 een start gemaakt met de herijking van het huidige sectorplan. Op basis van diverse bijeenkomsten en werksessies is een gezamenlijke toekomstvisie op de sector en de positie die de groene hogescholen in willen nemen geformuleerd. Daarnaast zijn de thema's en bijbehorende doelen en resultaten waarop de sector de komende jaren samen aan werken herijkt. Hierbij is rekening gehouden met de thema's uit het huidige plan en de relevante maatschappelijke thema's. Ook is er een conceptplan uitgewerkt over hoe de samenwerking verder vorm moet krijgen door middel van een programma, actieve aanpak, governance en financiering. De ambitie is om in het voorjaar 2023 bestuurlijk akkoord op het plan te krijgen.

In 2022 heeft het sac ook regulier vergaderd, zo zijn de Opleidingsprofielen voor Food Innovation en Geo Media en Design goedgekeurd.

Sector bètatechniek (htno)

Zoals in het jaarplan vastgelegd heeft het sac htno zich in het bijzonder gericht op uitvoering van het eerste jaar van de pilot permanente dialoog en de daarbij behorende gesprekscyclus. Bij het bestuur zijn beoordelingscriteria van de pilot als instrument voorgesteld waarmee is ingestemd. Het sac heeft zoals gepland twee htno-middagen georganiseerd waar over de vastgestelde thema's met het werkveld in gesprek is gegaan. De eerste htno-middag ging over het thema instroom en behoud van talent voor de sector. De tweede htno-middag ging over hybride leeromgevingen en hoe je deze initiatieven kunt opschalen. Als uitkomst daarvan liggen er nu twee pamfletten en een jaarverslag. Aansluitend is een expertsessie in het sac georganiseerd vanuit de Hogeschool Rotterdam die een programma heeft ingevoerd met het oog op het behoud van studenten en 'the student journey'. Inmiddels hebben de techniek branches hun aanvalsplan techniek gelanceerd waarin ook aandacht is voor modern werkgeverschap en meer focus op om- en bijscholing. Als concreet resultaat kan in het bijzonder de samenwerking met het werkveld in de uitvoering van het aanvalsplan techniek genoemd worden. Verschillende hogescholen hebben medewerking in de uitvoering van de

realisatie van techniek centra toegezegd tijdens de htno-dagen. Zij zullen deelnemen in een aantal werkgroepen onder leiding van Berenschot om te komen tot een go – no go moment in april 2023. Een ander resultaat is de wijze waarop de branches input hebben geleverd voor de voorgestelde Domeinprofielen Engineering en Built Environment via de sectortafel. De industriecoalitie heeft voorgesteld een concept voor een gezamenlijke werkagenda op te stellen. Dit wordt in april 2023 verwacht.

Na discussie in het sac over de plaatsing van de nieuwe opleidingen Artificial Intelligence is besloten deze te plaatsen onder het domein hbo-informatica. In 2022 gaf de voorzitter van het sac aan in 2023 een andere uitdaging aan te gaan. In 2023 zal een nieuwe voorzitter aantreden.

Sector hoger gezondheidszorgonderwijs (hgzo)

Begin 2021 is de publicatie 'Gezond opleiden – Sectorplan hoger gezondheidszorgonderwijs 2021 – 2025' verschenen. De vier ambities uit het sectorplan zijn in 2022 omgezet tot verdere deelacties en ambities voor de sector, samen met het sac, de sectorraad en de voorzitters van de landelijk opleidingsoverleggen.

De sector hgzo heeft in november 2022 een tweedaagse georganiseerd, waarbij het sectorplan en kennisdeling centraal stonden. Op alle vier de thema's zijn overleggen gestart waar alle onderwijsinstellingen die een hgzo-opleiding aanbieden zijn vertegenwoordigd.

In 2022 zijn de overleggen over de Wet BIG en de opleidingsplaatsen voor de hbo Masters Advanced Nursing Practice (MANP) en Master Physician Assistent (MPA) met VWS en OCW gecontinueerd door de VH portefeuillehouder en beleidsadviseur én door het landelijk opleidingsoverleg MANP. Tevens is het contact met VWS versterkt en uitgebreid. Zo is de sector intensief betrokken bij de transitie agenda zorg en het programma Toekomstbestendige Arbeidsmarkt Zorg, dat doorloopt in 2023. De sectortafel zorg en welzijn is ook vertegenwoordigd binnen dit programma.

In 2022 een structureel overleg georganiseerd tussen de VH, OCW. Tevens overlegt OCW structureel met het landelijk opleidingsoverleg Verpleegkunde. De overleggen staan in het teken van de stagetekorten, arbeidsmarkttekorten en knelpunten binnen hgzo.

Sector hogere sociale studies (hss)

In 2022 is de sectorale Verkenning "Sociaal in Beweging" van de Commissie Regenmortel gereedgekomen en vastgesteld in het bestuur en de algemene vergadering van de VH.

Hierin staan vier thema's centraal:

- 1 de identiteit van de sociaal professional;
- 2 sociale innovatie;
- 3 interprofessionele samenwerking;
- 4 Leven Lang Ontwikkelen.

De sectorraad hhs is vervolgens gestart met de eerste opzet van het Sectorplan als uitwerking van de verkenning. Besproken is welke thema's in het plan aan de orde moeten komen en hoe het ontwikkelproces zal verlopen. Het eindrapport wordt september 2023 verwacht.

Sector economie (heo)

Eind 2022 is het sectorplan heo 2023-2027 'Samen waarde creëren voor brede welvaart' gepubliceerd op de website van de vereniging. Dit sectorplan heeft als uitgangspunt de sectorale verkenning 'Heo met regie naar verantwoordelijkheid' van de commissie Van Straalen. Het is opgesteld met het sac en dagelijks bestuur van de sectorraad, sectorraad heo, landelijk opleidingsoverleg-voorzitters en lectoren. In dit sectorplan staat het streven van de heo-sector om de kwaliteit naar een hoger niveau te brengen en de inhoud voorop. Daarnaast verbindt het plan de hoger economische opleidingen die door negentien hogescholen worden aangeboden door een gezamenlijke koers, kwantitatieve en kwalitatieve ambities en een structuur van een lerende dialoog. Deze lerende dialoog vindt plaats in een vaste jaarcyclus van leren en uitwisselen: opstellen – evalueren – reflecteren – ontwikkelen. Zo is de dialoog een zinvolle aanvulling op de bestaande (P&C)-kwaliteitscyclus van een instelling, maar leidt de dialoog ook tot reflectie, feedback en relevante data.

De sector heo heeft in mei en november tweedaagsen georganiseerd, waarbij het sectorplan en kennisdeling centraal stonden.

Sector kunst (kuo)

Het hbo kunstonderwijs heeft een sectoragenda voor vier jaar (2021-2025). In 2022 is in de instellingen en disciplinenetwerken gewerkt aan de uitvoering van deze agenda, daarbij aangejaagd door drie thematische commissies (Veerkracht, LLO/Onderwijs en Onderzoek) en het sectoraal adviescollege kuo. In mei werd een werkconferentie georganiseerd bij de Willem de Kooning Academie (Hogeschool Rotterdam). Met verschillende deelnemers uit het kunstonderwijs – studenten, leden van disciplinenetwerken, sectoraal adviescollege kuo, bestuurders, experts- en daarbuiten is gewerkt aan: flexibilisering van het onderwijs en de tools vanuit het versnellingsplan; kansen voor nieuw te ontwikkelen na- en bijscholingsaanbod; sociale veiligheid; en de verbinding tussen onderzoek en het (bachelor)onderwijs.

In december volgde een kleiner opgezette bijeenkomst bij de HKU, waarin op verschillende onderwerpen verdieping is aangebracht. Er is onder andere gewerkt aan professionalisering op het gebied van sociale veiligheid, een gezamenlijke visie op blended learning, en samenwerking op het gebied van onderzoek en het toekomstige onderzoekslandschap in de kunsten. Met de bijeenkomst is ook de basis gelegd voor de plannen van uitvoering voor 2023. Sociale veiligheid kreeg ook in 2022 nog steeds volop aandacht binnen het kunstonderwijs. Er is een gezamenlijke code sociale veiligheid opgesteld, die omschrijft welke maatregelen elk van de scholen minimaal neemt om sociale veiligheid te waarborgen en ongewenst gedrag tegen te gaan en te voorkomen.

Op het gebied van het professional doctorate is het kunstonderwijs actief met de pilot Kunst+Creatief, waarbij 15 hogescholen zijn aangesloten. Daarvoor is in 2022 het programma ingericht, zodat kandidaten in 2023 kunnen starten.

Sector onderwijs (hpo)

Leidend voor de activiteiten binnen de sector zijn de actiepunten uit de strategische lerarenagenda 'Samen toekomstbestendige leraren opleiden' die eind 2019 is gepubliceerd. Afgelopen jaar stond daarbij in het teken van twee grote ontwikkelingen: 1) het doorontwikkelen van een werkagenda 'Samen voor het beste onderwijs' naar een geprioriteerd werkplan met de hoofdlijnen regionale aanpak, onderwijstijd, bevoegdheden en opleiden

en 2) het realiseren van de ambities uit het bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleidingen. Grootste (veranderkundige) opgave uit het werkplan is om in RATO's (Regio's voor de Arbeidsmarkt van de Toekomst) samen te werken en het lerarentekort tegen te gaan. Met de allianties van lerarenopleidingen – een ambitie uit het bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleidingen – is het hpo goed gepositioneerd in deze beweging. De uitvoering van het bestuursakkoord is belegd bij de VH en *10voordeleraar*. Werkgroepen werken aan de verdere uitwerking en implementatie van de doelstellingen. Dan gaat het onder andere om het verder werken met leeruitkomsten¹, het monitoren en evalueren van pilots EVC en pilots voor de academische zij-instroom primair onderwijs. Parallel en ondersteunend aan deze ontwikkelingen zijn de Nationaal Groeifonds-aanvraag 'Nationale Aanpak Professionaliseren van Leraren' (indiening februari 2023) en het raamplan voor de lerarenopleidingen dat samen met de universitaire lerarenopleidingen ontwikkeld wordt. Dit raamplan moet aansluiten op het beroepsbeeld van de leraar waaraan de lerarenorganisaties momenteel werken. Verder nemen alle pabo's deel aan een driejarig experiment van OCW waarbij mbo-studenten en havo-leerlingen die zich willen inschrijven aan de pabo meer tijd krijgen om te voldoen aan de vooropleidingseisen. Hiermee willen de pabo's de toegankelijkheid van de opleiding vergroten. Ten slotte is er binnen de landelijke werkgroep bevoegd gewerkt aan de diverse acties, resulterend in een offerteaanvraag voor een verkennend onderzoek naar een groepsleerkracht 12+, een conceptuitwerking om de problematiek rondom de beroepsgerichte vakken tegen te gaan en een conceptuitwerking met criteria waaraan voorstellen op het terrein van experimenten moeten voldoen².

1.7 Internationalisering

Oekraïne

2022 stond in het teken van de oorlog in Oekraïne en de gevolgen daarvan voor de studenten, het onderwijs en onderzoek. Met name de eerste periode na de invasie heeft de VH veelvuldig overlegd met OCW en de andere koepels en de hogescholen, om af te stemmen hoe studenten konden worden opgevangen en hoe de opgelegde sancties zich vertaalden voor het hoger beroepsonderwijs. Institutionele samenwerkingen met Rusland werden gestopt, maar individuele contacten konden doorgang vinden. Na aandringen van VH en UNL kwam er voor de eerste maanden een beperkte compensatie van OCW voor alle noodhulp die instellingen aan de eigen studenten hadden verleend. De algemene vergadering besloot in het voorjaar het collegegeld voor Oekraïense studenten voor het studiejaar 2022-2023 te verlagen, tot het niveau van het wettelijk collegegeld. De VH heeft samen met UNL dit besluit onder de aandacht gebracht bij OCW, met het verzoek de gederfde inkomsten te compenseren, maar zonder succes.

1 Wetsvoorstel leeruitkomsten moet verankerd worden.

2 De LWB bestaat uit de VH/ADEF, VO-raad, directie VO van OCW, VSNU, SPV, Aob, CNV, Fvov en SPV en is nu het enige landelijke gremium dat zich buigt over het bevoegdheidsstelsel.

Internationalisering in het hoger beroepsonderwijs

Afgelopen najaar heeft de Nederlandse School voor Openbaar Bestuur (NSOB), op verzoek van OCW en als deelonderwerp in de brede toekomstverkenning, een verkenning over internationalisering in het hoger onderwijs uitgevoerd. Het doel van de verkenning door de NSOB was om in discussie te gaan over knelpunten rondom internationalisering in het hoger onderwijs. De uitkomsten zouden worden meegenomen in de Kamerbrief over instrumenten om instroom te beheersen in het hoger onderwijs en voor het overige als input dienen voor de brede toekomstverkenning. Tijdens vijf themasessies is actief het geluid van de hogescholen over het voetlicht gebracht. In het eindverslag van de NSOB staat gemarkeerd dat de knelpunten in het hbo anders zijn dan in het wo.

Parallel aan de NSOB sessies is een eerste aanzet gemaakt voor een internationaliseringsstrategie voor het hbo. Rond de zomer is samen met het HIB een tweedaagse rondom het thema georganiseerd en begin december is, onder begeleiding van een externe partij, een sessie georganiseerd met verschillende bestuurders over onze visie op de internationalisering van het onderzoek en onderwijs.

In december 2022 heeft de Tweede Kamer enkele moties aangenomen over de internationalisering van het hoger onderwijs, waaronder een oproep om per direct te stoppen met het werven van buitenlandse studenten. Dit thema is daardoor in een stroomversnelling terecht gekomen. De VH is sindsdien in nauw overleg met OCW en UNL over de toekomst van internationalisering van het hoger onderwijs.

Positionering van het hbo internationaal (buiten Europa)

Mede door de lange kabinetsformatie en de lockdown kwam het eerder ingezette ISO traject (Internationaal Strategisch Overleg Nederland) niet verder. Binnen OCW verschoof de aandacht naar de Internationale Kennis en Talentstrategie en het uitrollen van een netwerk aan Onderwijs en Wetenschapsattachés (OWA) binnen Europa en daarbuiten. De VH nam deel aan verschillende werkgroepen en zal dit ook in 2023 voortzetten met als doel verdere gezamenlijke kennismissies op te zetten en de plaatsing van nieuwe OWA's te onderzoeken.

Positionering van het hbo in Europa

In 2022 heeft het UASNL-netwerk de zichtbaarheid van het praktijkgericht onderzoek van hogescholen in Europa verder uit kunnen bouwen. Het hervatten van evenementen in Brussel na de coronapandemie speelde hierbij een belangrijke rol. Via netwerken van UASNL, de VH, en instellingen zelf hebben onderzoekers en bestuurders regelmatig een podium kunnen betreden om de toegevoegde waarde van praktijkgericht onderzoek te laten zien. De belangen van hogescholen zijn in 2022 vertegenwoordigd, met name rondom de ontwikkeling van de Nieuwe Europese Innovatieagenda. De belangenvertegenwoordiging gaat in samenwerking met UAS4Europe, waarbij in het kader van het VH-voorzitterschap van UAS4Europe regelmatig afstemming plaatsvindt tussen de VH, UASNL en UAS4Europe.

Het aantal UASNL leden is gestegen van 16 in 2022 naar 18 begin 2023. Dit laat zien dat er toenemende interesse is vanuit hogescholen om praktijkgericht onderzoek met Europese onderzoek- en innovatieprogramma's te verbinden. Deze trend zal waarschijnlijk verder doorzetten, mede omdat Regieorgaan SIA in 2022 de pilot 'Richting Europa' heeft ontwikkeld. In deze pilot ontvangen 16 instellingen hierdoor in 2023 financiering voor het opstellen of uitdragen van een instellingsbrede Europastrategie voor praktijkgericht onderzoek.

UAS4Europe

In mei 2022 werd het voorzitterschap van UAS4 Europe overgedragen door Zwitserland aan Nederland, waarmee de VH nu gedurende twee jaar de voorzitter levert van de General Assembly en de dagelijkse voorzitter van het management committee. Tijdens het Nederlandse voorzitterschap staan de volgende actiepunten centraal:

- Vergroten van de zichtbaarheid van de UAS bij de Commissie door aan te sluiten bij relevante dossiers
- Het versterken van het eigen netwerk
- Uitbreiden van het netwerk door o.a. het aangaan van partnerships
- Aanscherpen van de strategie
- Het verkrijgen van formele status

Met het opheffen van de Corona restricties werd het weer mogelijk om live evenementen te organiseren zoals het jaarlijkse Croissant Event (thema: UAS en Entrepreneurship) en de UAS4Europe presentatie van het Innovation Action Plan. Een speciale werkgroep is in 2022 begonnen met de voorbereidingen van de tweede UAS4Europe-conferentie die op 22 en 23 mei 2023 in Brussel zal plaatsvinden met als thema de Midterm Review van het Horizon programma.

Gedragscode

In 2022 is de Gedragscode internationale student in het hoger onderwijs geëvalueerd en herzien. Het verenigingsbureau heeft met succes tekstvoorstellen voor wijziging van de Gedragscode ingediend onder andere over de omgang met agenten en het voorbereidende jaar. Daarnaast zijn de verhoudingen tussen en rollen van de commissie, het secretariaat, de registerbeheerder en de koepelorganisaties, alsmede de ministeries van OCW, J&V en de IND verhelderd en verbeterd. Er is bijvoorbeeld een escalatieladder ontwikkeld waarlangs over een aantal lastige onderwerpen (waaronder de taaltabel en de diplomalijs) overeenstemming kan worden bereikt. Tot slot wordt jaarlijks met externe partijen een toekomstgericht en agenderend overleg georganiseerd. De aangepaste gedragscode trad op 1 oktober in werking. In 2022 is eveneens een start gemaakt om samen met Hobéon een norm te ontwikkelen om (nieuwe) taaltesten te kunnen beoordelen.

Sustainable Development Goals (SDG)

De VH heeft een coördinerende rol in het samenbrengen van verschillende partners en deelname aan de SDG Nederland stuurgroep. Vanuit de vereniging wordt ook in de sectorplannen ruimschoots aandacht besteed aan de SDGs zoals bij het heo en de groene hogescholen (hao). De hogescholen hebben in 2022 de SDG's verankerd in het onderwijs en onderzoek en het onderwerp dermate omarmd dat de conclusie eind van 2022 was dat de voorttrekkende en coördinerende rol van de VH niet langer nodig zal zijn. Wel zal in de diverse bestuurscommissies en sectorale adviescommissies worden besproken hoe de SDG's kunnen worden verankerd in het reguliere werk van de VH.

Overige resultaten

- De Rijksoverheid heeft begin 2022 samen met onder andere de hogescholen en universiteiten een loket ingericht en een nationale leidraad kennisveiligheid gepresenteerd. Vanuit de VH is meegeschreven aan deze leidraad.
- Diverse buitenlandse organisaties zijn voorzien van informatie. Zo is een Deense delegatie ontvangen op het kantoor van de VH, en heeft de VH de Zweedse IND te woord gestaan.
- Samen met J&V, OC&W, DUO en de IND is gezocht naar een antwoord op de problematiek van de verdwijnstudent: studenten die verdwijnen nadat zij het land binnenkomen met een studievizum. Met name wordt gezocht naar een oplossing die hogescholen vroeg in het proces de middelen geeft om verdachte inschrijvingen te weigeren.

1.8 Mens en organisatie

Strategische cao-agenda, Mens & Organisatie-agenda

In 2022 hebben diverse workshops en bijeenkomsten plaatsgevonden met verschillende betrokkenen om in discussie te gaan over de toekomst van de cao. Steeds was het uitgangspunt 'werken in het hbo in 2028': hoe ziet dat eruit en wat betekent dat voor de cao? De uitkomsten van deze workshops leverden het materiaal op basis waarvan een brede sectorconferentie in september het gesprek heeft verdiept. Het resultaat van dit traject is een werkdocument dat veel gespreksstof oplevert over het werkgeverschap in het hbo maar wel wat minder over de cao zelf zegt. In de bestuurscommissie Mens & Organisatie worden onderdelen uit deze M&O-agenda geagendeerd om een definitief standpunt te bepalen. Vervolgens komen daar punten uit die in toekomstige cao-trajecten kunnen worden meegenomen. Voor de inzet van de cao 2023-2024 zijn hier eind 2022 ook punten uit gedestilleerd.

Cao 2022-2023

Per 1 april 2022 hebben cao-partijen een akkoord bereikt over een cao met een looptijd tot 1 april 2023. De medewerkers in het hoger beroepsonderwijs kregen per juni 2022 een salarisverhoging van 4 procent, naast een éénmalige uitkering van 600 euro die ook in de maand juni is uitbetaald. In het cao-akkoord zijn de eerder gemaakte afspraken onderstreept over de thema's die zowel voor de werkgevers van belang zijn als voor de werknemers. De aanpak van een hoge werkdruk staat daarbij voorop, maar ook het behoud van vitaliteit en inzetbaarheid van de verschillende groepen werknemers. Er is afgesproken dat er op een later moment verder wordt gesproken om deze plannen op cao-niveau te concretiseren. De bonden hebben aandacht gevraagd voor medewerkers die kampen met longcovidklachten. Alhoewel dit in het hbo slechts zeer beperkt voorkomt, onderschrijven ook werkgevers de noodzaak voor een fonds voor medewerkers die hierdoor lange tijd zijn uitgeschakeld. Ten slotte hebben cao-partijen de samen-uit-samen-thuis systematiek bevestigd, inhoudend dat de ruimte voor verbetering van arbeidsvoorwaarden in 2022 en 2023 maximaal doorgegeven zal worden, maar ook dat eventuele financiële mee- of tegenvallers voortkomend uit afspraken in 2023 met elkaar zullen worden verrekenend.

Zorgarrangement

Met de bonden zijn begin 2022 afspraken gemaakt over de omvang van het nieuwe zorgarrangement, dat bestaat uit enerzijds een collectieve zorgverzekering voor de werknemers en anderzijds uit een pakket arbeidsgelateerde zorg. In 2022 heeft een succesvolle Europese aanbesteding plaatsgevonden, waarbij de definitieve gunning eind september naar Achmea/Zilveren Kruis is gegaan. Het implementatieproces is in de laatste maanden van 2022 gestart en loopt nog gedeeltelijk door in 2023. Het overgrote deel van de hogescholen maakt ook in 2023 gebruik van het collectief ingekochte arbeidsgelateerde zorg-pakket Present!Service (voorheen Livvit).

Uitvoering bovenwettelijke werkloosheidsregelingen

In 2022 is de aanbestedingsprocedure voor een nieuwe uitvoerder van de bovenwettelijke sociale zekerheidsregelingen in het hbo afgerond. De keuze voor de nieuwe uitvoerder Visma Idella is in mei 2022 door het bestuur en de algemene vergadering in mei 2022 bekrachtigd. Daarna is door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers van een aantal hogescholen, de VH, de oude en de nieuwe uitvoerder gewerkt aan de overdracht van de werkzaamheden die op 31 december 2022 is voltooid.

Arbeidsmarktbeleid en pensioenen

In 2022 is de afstemming van arbeidsvoorwaarden-, pensioen- en hr-beleid met andere publieke werkgevers verder vormgegeven via de Stichting ZPW. Het voorzitterschap van deze stichting is in het najaar van 2022 overgegaan op de VH. Vooral op het gebied van pensioen zijn de verhoudingen geïntensiveerd met het oog op het nieuwe pensioenstelsel en de nieuwe pensioenregeling die binnen ABP uit onderhandeld dient te worden. In afwachting van de nieuwe Wet Toekomst Pensioenen staan de onderhandelaars van ZPW klaar, voorzien van een mandaat, om een nieuwe pensioenregeling voor ABP-sectoren af te spreken. Ook op deelthema's als ZZPen genderdiversiteit is de ZPW betrokken en praat mee op de betreffende tafels (SER, OC&W, SZW, enz.). Vanuit de VH is deelgenomen aan de adviescommissie Arbeidsmarktproblematiek Maatschappelijke Sectoren in de SER.

Participatiewet

In juni 2022 is de rapportage Monitoring Banenafspraken aan het ministerie van BZK verzonden. Daarin wordt gemeld hoeveel banen er in de sector hbo in 2021 zijn gecreëerd voor mensen met een afstand tot de arbeidsmarkt. In 2021 waren dat in totaal 328 participatiebanen van 25,5 uur gerealiseerd (oftewel 232,3 fte). Dat is lager dan het in 2020 behaalde resultaat.

1.9 Financiën, governance en bestuurlijke informatievoorziening

Herziening bekostiging

In 2022 is een start gemaakt met het traject herziening bekostiging. Op verzoek van het bestuur van de VH is de bestuurscommissie bekostiging aan de gang gegaan met een verkenning naar welke mogelijkheden er zijn om het bekostigingsmodel verder te optimaliseren. Ten behoeve van dit traject zijn door het bureau van de VH verscheidene berekeningen gemaakt, welke vervolgens onderwerp zijn geweest van het bestuurlijke gesprek in de bestuurscommissie. De verwachting is dat dit traject in 2023 tot conclusies zal leiden.

NPO

Wat betreft het NPO is 2022 het eerste jaar geweest waarin hogescholen hun voortgang moesten opnemen in hun bestuursverslag of naar aanleiding van vragen van het bureau Berenschot in opdracht van OCW. Hoewel er begin 2022 nog veel vragen waren over de monitoring, lijkt dit project in rustiger vaarwater gekomen. Het feit dat de minister, mede op verzoek van de VH, het programma met een jaar verlengd heeft, heeft daarbij geholpen.

Publiek- privaat

Na gesprekken met de minister over het thema publiek-privaat, heeft deze besloten de sector een jaar uitstel te verlenen. Na de zomer werd duidelijk dat hogescholen dus niet over verslagjaar 2022, maar pas over verslagjaar 2023 conform de Beleidsregel Publiek-Privaat hoeven te verantwoorden. Dit uitstel geeft lucht aan hogescholen, maar er blijft werk aan de winkel om de beleidsregel of het toezicht daarop te verbeteren. Hier zal ook in 2023 veel aandacht aan worden besteed.

Compensatie

De oorlog in de Oekraïne en de energiecrisis kennen beide ook een financiële component. Zowel met betrekking tot de ondersteuning van Oekraïners, als wel de effecten van de hoge energieprijzen is veelvuldig contact (geweest) met OCW. Dit heeft in beide gevallen geleid tot een extra compensatie voor de hogescholen.

Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO)

Eén van de grootste projecten voor 2022 op het terrein van bestuurlijke informatievoorziening was de begeleiding van de implementatie van de Registratie Instellingen en Opleidingen (RIO) voor het hoger onderwijs en het Scholingsregister STAP (zie ook 1.3). Het ging daarbij met name om de implementatie van de automatische koppeling tussen de administratiesystemen van de hogescholen en RIO.

In 2021 is door de Algemene Vergadering besloten dat de automatische koppeling gebaseerd zal worden op de Open Onderwijs Application Programming Interface (OOAPI) van SURF. Om dit mogelijk te maken zijn een aantal technische aanpassingen nodig bij SURF en DUO en dienen alle hogescholen die automatisch gegevens willen uitwisselen een OOAPI endpoint te ontwikkelen.

Om dit in goede banen te leiden is een projectgroep RIO HO en een begeleidingsgroep implementatie OOAPI opgericht. Vanuit het bureau wordt aan beide deelgenomen, evenals aan gerelateerde overleggen zoals de werkgroep RIO HO, het tactisch overleg RIO en het Ketenoverleg STAP. Vanwege onvoorziene omstandigheden, zoals onvoldoende capaciteit bij SURF en DUO en uitvoeringsproblemen met STAP, heeft het project vertraging opgelopen. Hierbij speelt ook mee dat de groeifondsaanvraag Digitaliseringsimpuls Onderwijs in 2022 is toegekend. De OOAPI speelt een belangrijke rol bij de ontwikkelingen die in dat project op de planning staan. Het programma Digitaliseringsimpuls Onderwijs, dat inmiddels omgedoopt is tot Npuls, gaat in mei 2023 van start (zie ook 1.4). Hoewel de geautomatiseerde gegevenslevering nog niet van de grond is gekomen, is RIO HO inmiddels wel al in gebruik genomen. De gegevens uit CROHO zijn allemaal geconverteerd en het scholingsregister STAP (dat vooralsnog handmatig wordt gevuld door de hogescholen) is ook in de lucht.

Register Onderwijsdeelnemers

Een ander groot project betreft informatievoorziening was het samen met OCW en DUO voorbereiden van de nieuwe procedure voor het aanvragen van gegevens uit het Register Onderwijsdeelnemers (beter bekend als het 1cijferHO-bestand) en het voor de eerste keer doorlopen van de aanvraagprocedure. In de voorbereiding is samen met OCW, DUO en UNL verkend wat de mogelijkheden en onmogelijkheden van de nieuwe situatie waren. Hierbij was, en is, het gezamenlijke doel om zoveel mogelijk vast te houden aan de 1cijfergedachte, namelijk één bronbestand waar alle partijen mee werken. Er wordt dan één beleidswerkelijkheid gecreëerd en er is transparantie over definities.

Het doorlopen van de aanvraagprocedure bleek behoorlijk tijdrovend te zijn, mede doordat er ook een Data Protection Impact Assessment (DPIA) ingediend moest worden. De aanvraag is in oktober afgerond en de VH heeft eind december gehoord dat deze door OCW gedeeltelijk is toegekend. Dit betekent dat de VH, net als in andere jaren, gegevens van DUO ontvangt om het eigen sectordashboard te updaten en andere informatieproducten te maken. Echter levert OCW wel minder gegevens dan voorheen en mogen deze niet langer door de VH worden doorgeleverd aan de hogescholen. Dit heeft impact op zowel de processen van de VH, als die van de hogescholen.

Dataleveringen

Naast verwerking en publicatie van de jaarlijkse studenten- en personeelsdata van de hogescholen vormt levering van deze data aan derde partijen, ten behoeve van beleidsvorming en onderzoek, een essentieel onderdeel binnen het domein bestuurlijke informatievoorziening.

Van de dataleveringen in 2022 was het datarapport ter ondersteuning van de tijdelijke commissie Positionering hoger beroepsonderwijs onder voorzitterschap van Ron Bormans het meest relevant. Het geleverde datarapport bevat feiten en cijfers die meer inzicht bieden in kwesties als, onder andere, de (verwachte) omvang van de studentenpopulatie, decennialange instroomtrends in het hbo naar vooropleiding en de onevenredigheid tussen het hbo en het wo.

Een ander relevant datatopic, was de levering van de personeelsdata van de hogescholen aan de European Tertiary Education Register (ETER), een Europese database die personeelsdata bevat van ruim 3.000 hoger onderwijsinstellingen in meer dan 40 landen in Europa. Met deze datalevering draagt de VH bij aan Europese beleidsvorming en internationale benchmarking. In 2022 zijn ook weer de HBO-Monitor en de Nationale Studenten Enquête (NSE) uitgevoerd. Vanuit het bureau wordt erop toegezien dat de activiteiten rond deze landelijke studenten- en alumni-enquêtes soepel verlopen en, in het geval van de HBO-Monitor, dat de opdracht aan het onderzoeksbureau wordt verstrekt.

Evaluatie branchecode Goed Bestuur

Het evaluatierapport branchecode Goed Bestuur is in februari 2022 aan de algemene vergadering voorgelegd, samen met een bestuurlijke appreciatie bij de 10 aanbevelingen die in het evaluatierapport zijn gedaan. De algemene vergadering had behoefte om over enkele van die aanbevelingen in verenigingsverband een verdiepend gesprek te voeren, alvorens de actualisering van de branchecode zou worden opgestart. Met de uitkomsten van dat verdiepende gesprek tijdens de bestuurdersconferentie in de hand is de opdracht voor de actualisering van de branchecode opgesteld. In december 2022 was de samenstelling van de werkgroep van bestuurders en stakeholders, die hiermee aan de slag gaat, een feit. Deze werkgroep verwacht na de zomer van 2023 de geactualiseerde branchecode gereed te hebben voor bestuurlijke goedkeuring in VH-verband.

De VH en de Vereniging van Toezichthouders (VTH) zijn daarnaast in gesprek over een passende samenwerkingsstructuur tussen de beide verenigingen. Dit staat los van de ontwikkeling van de geactualiseerde branchecode.

Verduurzaming vastgoed

In 2022 is door de VH, in samenwerking met de MBO Raad, een applicatie ontwikkeld voor het monitoren van de verduurzaming van het vastgoed. Basis voor de monitoring is de afspraak uit het Klimaatakkoord over het terugdringen van de CO₂-uitstoot in resp. 2030/2050 met 49% / 95% CO₂-reductie, ten opzichte van 1990.

Hogescholen hebben in mei 2022 de monitoringsapplicatie met daarin de gegevens over het verbruik van gas en elektriciteit in het startjaar 2021 voor het eerst ingevuld. Deze gegevens worden gebruikt als nulmeting.

De uitkomst van de monitoringsapplicatie is in september 2022 gerapporteerd aan het ministerie van Binnenlandse Zaken en Koninkrijksrelaties.

1.10 Externe gefinancierde activiteiten

Sinds 2008 werken de lerarenopleidingen binnen het programma *10voordeleraar* met elkaar samen aan de landelijke borging van het eindniveau van de student door gebruik te maken van de landelijke kwaliteitsborgingsinstrumenten *kennisbases*, *peerreview* en *kennistoetsen*. In de afgelopen jaren is hierdoor een brede horizontale samenwerking op gang gekomen binnen de lerarenopleidingen. Lerarenopleiders, vakinhoudelijke deskundigen, beleidsmakers en werkveld werken in deze activiteiten met elkaar samen. Dit draagt bij aan de kwaliteit van de opleiding en de professionalisering van de lerarenopleider. Er zijn daarmee grote stappen gezet om het landelijk eindniveau van de nieuwe generatie leraren te verhogen en daarmee de kwaliteit van het onderwijs.

Voorts is zichtbaar dat de vanaf 2019 ingezette ontwikkeling richting andere landelijke projecten in het kader van de horizontale kwaliteitsborging zich verder heeft doorgezet in 2022. Voorbeelden hiervan zijn de regievoering over de Rekentoets Wiscat voor de pabo, het project Instroom pabo met betrekking tot de toelatingstoetsen voor de pabo en het Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen onder het motto Leraren voor morgen. *10voordeleraar* zorgt hierbij voor de realisatie van belangrijke (landelijke) onderwijsontwikkelingen.

Mandaat 2023-2025

In juni is een overzicht met voorgenomen activiteiten voor de periode 2023-2025 met een bijbehorend exploitatieoverzicht, inclusief financiering, voorgelegd aan de AV. De AV heeft met dit activiteitenoverzicht inclusief financiering ingestemd.

Veranderagenda eerste- en tweedegraadslerarenopleidingen

De eerste- en tweedegraadslerarenopleidingen werken aan een gezamenlijke horizontale kwaliteitsborging, waarbij met name voor de tweedegraadslerarenopleidingen de zogenaamde veranderagenda leidend is. Met deze vorm van kwaliteitsborging wordt o.a. beoogd het eigenaarschap van lerarenopleiders te vergroten, een sterkere verbinding tussen de kennisbasis, het curriculum en de toetsing te creëren en meer samenwerking in flexibilisering van leerwegaafhankelijke landelijke toetsen te bereiken. Door *10voordeleraar*, en in afstemming met het regieorgaan (delegatie van ADEF), is hiervoor in 2022 de systematiek van peerreview verder uitgebouwd om te kunnen werken vanuit een kwaliteitscultuur waarin gezamenlijk zorg wordt gedragen voor de borging van het niveau van de studenten.

Verduurzaming peerreview pabo's

In de pabo's stond het verder uitwerken van het plan 'Verduurzaming peerreview en herijking kennisbases pabo's' centraal. Opleidingsdocenten en management voerden hierbij het professionele gesprek over de implementatie in de curricula van de opleidingen van de (delen van de) kennisbases en de borging ervan. Hierbij werd ingespeeld op actuele ontwikkelingen en werden bovendien de afzonderlijke vakken in onderlinge samenhang besproken. Naast een eerste aanzet in de diverse landelijke clusters vond dit ook plaats middels landelijke kennisdeeldagen. In 2022 is tijdens de peerreviewbijeenkomsten specifieke aandacht besteed aan het akkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen. De opleidingsdocenten zijn hier meer specifiek over geïnformeerd en voerden in het verlengde hiervan het onderlinge gesprek.

Herijking kennisbases

Formeel is afgesproken tussen de VH en het ministerie van OCW dat de kennisbases van de hbo-lerarenopleidingen elke 6 jaar opnieuw worden herijkt. Dit gebeurt in opdracht van de VH onder leiding van het Programmabureau *10voordeleraar*. Het herijken zelf gebeurt door vertegenwoordigers van de desbetreffende lerarenopleidingen.

In 2022 is de grootschalige herijking (3.0) van alle kennisbases van start gegaan.

Het SLO is door OCW gevraagd om de kerndoelen en de examenprogramma's van po en vo te actualiseren. De geactualiseerde kerndoelen en examenprogramma's moeten bijdragen aan gelijke kansen voor leerlingen, goede doorstroom naar het vervolgonderwijs en het kunnen functioneren in de maatschappij. Dit heeft effect op wat bij de lerarenopleidingen aan bod dient te komen in het opleidingstraject. De beoogde tijdsplanning van SLO voor diverse vakken (5 van de 8 leergebieden) noopten in 2022 tot een aanpassing van de oorspronkelijk planning van de herijking. Besloten is het tijdpad te verlengen met één jaar, waardoor de implementatie van de kennisbases kan plaatsvinden in 2025/2026 (in plaats van 2024/2025).

In september 2022 is gestart met de herijking van de generieke kennisbases, waarbij één generieke kennisbasis ontstaat die voor alle leraren geldt (ongeacht de onderwijssoort waar ze voor opleiden), en een gespecialiseerd deel dat specifiek beschrijft wat een leraar nodig heeft (moet weten, kunnen en doen) voor de onderwijssoort waar hij voor wordt opgeleid. Om de doorgaande leerlijn te vervolmaken zijn hierbij ook vertegenwoordigers van de educatieve Ad's en het PDG (Pedagogisch-didactisch getuigschrift, traject voor zij-instromers die onderwijs willen verzorgen bij mbo-opleidingen waarvoor geen specifieke lerarenopleidingen bestaan) aangesloten.

Daarnaast zijn in het laatste kwartaal van 2022 een aantal tweedegraadslerarenopleidingen gestart met de herijking van de vakkennisbasis. Het tijdpad wijkt voor de verschillende type lerarenopleidingen (onderwijssoorten) (pabo, tweedegraads, vakmasters, ongegradeerd) enigszins uit elkaar. Zo zullen de vakmaster en de pabo's pas in 2023 een start maken. Voor de herijking is een parallel proces voorzien tussen enerzijds de (twee delen van de) generieke kennisbasis (de pedagogisch-didactische basis van een leraar) en anderzijds de diverse specifieke vakkennisbases (vakinhoud en vakdidactiek) behorende bij een bepaalde bevoegdheid. Ook zullen in het kader van de herijking de kennisbases 'leeruitkomstenproof' worden gemaakt, waardoor de kennisbases als bron kunnen dienen voor het opstellen van leeruitkomsten.

Landelijke kennistoetsen

Ook in 2022 zijn weer meer dan 20.000 landelijke kennistoetsen afgenomen voor de pabovakken Wiskunde en Nederlands en voor 14 tweedegraads lerarenopleidingen. De afname vond digitaal plaats op 43 pabolocaties en op 12 locaties voor tweedegraadslerarenopleidingen. *10voordeleraar* organiseerde tezamen met de hogescholen naast de toetsafname ook de vraagontwikkeling, de uitslagbepaling en de inzages. Op alle onderdelen zijn vakdocenten van de lerarenopleidingen nauw betrokken. Vanaf 1 september zijn de inzage op digitale wijze georganiseerd op de afnamelocaties van de hogescholen zelf, analoog aan de wijze van toetsafnames voor de toetsen. Dit leidde tot drempelverlaging voor de studenten en ruimere mogelijkheden tot feedback vanuit de lerarenopleiders, zeker indien deze zelf ook de landelijke kennistoets maken.

Begin 2022 is het, in opdracht van de Raad voor Kwaliteitsborging, uitgevoerde onderzoek na 8 jaar LKT afgerond. Beoordeeld is hoe de vaardigheid van de deelgenomen studenten aan een drietal landelijke kennistoetsen (Wiskunde, Nederlands en Gezondheidszorg en Welzijn) is veranderd en welke achtergrondkenmerken van de studenten en/of hogescholen het succes op de landelijke kennistoetsen kunnen voorspellen. De resultaten van dit onderzoek zijn met stakeholders gedeeld. Aanvullend is opdracht verstrekt om dit onderzoek ook voor beide pabo-toetsen uit te voeren. De resultaten hiervan worden in maart 2023 verwacht. Het borgingsstelsel en de resultaten van de landelijke kennistoetsen zijn eind 2022 gedeeld met de Onderwijsinspectie. Ook de nog te verwachten resultaten van het onderzoek naar de pabovakken wiskunde en Nederlands zullen met de Onderwijsinspectie worden gedeeld.

Op 22 april 2022 heeft het bestuur uitvoerig gesproken over de landelijke kennistoetsen bij de tweedegraads-lerarenopleidingen. Hierbij is afgesproken dat de kennisbases van de lerarenopleidingen centraal blijven bestaan en dat er een volwaardig alternatief komt voor de huidige landelijke kennistoetsen. Die toetsing dient aan te sluiten op de landelijke ontwikkelingen (onder andere werken met leeruitkomsten) en dient voldoende vertrouwen te wekken bij de politiek. Het sac hpo heeft de opdracht gekregen een advies te formuleren hoe de tweedegraads-lerarenopleidingen, gebruik makend van de huidige landelijke toetsitem-banken, hun krachten bundelen en gaan samenwerken om te komen tot een dergelijk alternatief. Als alternatief wordt daarbij nadrukkelijk een vorm van voortgangstoetsing verkend, waarbij inhoud, organisatie en kwaliteit weliswaar bij de instellingen komt te liggen, maar waar in praktische zin centrale afspraken over worden gemaakt. Het advies van het sac wordt voor het volgende bindingsbesluit in het voorjaar 2023 voorgelegd aan de AV waarbij duidelijkheid over de te volgen koers moet zijn.

Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen

Samen met de lerarenopleiders heeft *10voordeleraar* in 2022 uitvoering gegeven aan de verdere realisatie van het Bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen conform de daarvoor opgestelde plannen in 2021.

Middels de hiervoor opgezette projectorganisatie zijn in 2022 onder meer de volgende resultaten geboekt:

- Start van 16 pilot's voor EVC-trajecten gestart waarvan 7 pabo's en de overige bij de tweedegraadslerarenopleidingen.
- De handreiking EVC- assessments is bijgesteld.
- De plannen van de negen regionale allianties zijn na bespreking en aanscherping middels peerreview van start gegaan. Naast de eigen overleggen van de allianties om de plannen uit te werken, zijn er ook diverse overleggen geweest waarbij de regionale allianties elkaar op de hoogte houden van de ontwikkelingen.

Al dan niet met anderen (Velon, Platform SOP, Koepels, Regionale Allianties, etc.) zijn diverse zowel fysieke als online kennisdeelbijeenkomsten georganiseerd. Op 6 oktober 2022 is een Werkconferentie bestuursakkoord georganiseerd door VH en UNL, waar de behaalde resultaten en tussenproducten van zowel de VH als de UNL zijn gedeeld met elkaar en met diverse partijen uit het (brede) werkveld en OCW.

Uitgangspunt is dat ook de voltijdse opleidingen zo snel mogelijk gaan werken met leeruitkomsten, ook als de huidige wet en regelgeving niet wordt aangepast. Dit betekent dat ook apart beleid dient te worden opgesteld hoe binnen de huidige wet- en regelgeving, harmonisatie tussen instellingen en hun voltijdse opleidingen gerealiseerd gaat worden.

Naar verwachting zal daarom (ongeacht het wetgevingstraject) een jaar extra nodig zijn om bij alle hbo-lerarenopleidingen (ook voltijdse) het werken met leeruitkomsten, het leerwegaafhankelijke toetsing, professionalisering (van lerarenopleiders, examencommissies, opleidingscommissies, werkveld) etc. goed te kunnen realiseren. Daarvoor is verlenging van de looptijd van het bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleidingen aangevraagd tot einde 2024, welke door OCW eind 2022 is gehonoreerd. Voor de financiering van de centrale activiteiten van 1 september 2023 tot en met 31 december 2024 zal een retributie worden geheven vanuit de reeds ontvangen gelden voor het bestuursakkoord Flexibilisering Lerarenopleidingen en het Bestuursakkoord Hoger Onderwijs en Wetenschap voor de tekortsectoren.

Tevens voerde *10voordeleraar* de communicatie voor het project uit, middels o.a. het verzorgen van een website en nieuwsbrieven met een achterliggend redactieteam. Ook coördineerde *10voordeleraar* de inzet en de financiële afhandeling van werkgroepleden, experts en anderen.

Wiscat-toets pabo

Het contract met Cito voor de ontwikkeling van items en de afname van de toelatingstoetsen dat afliep per 1 september 2022 is met één jaar verlengd. *10voordeleraar* voert namens de hogescholen de verdere procedures voor de aanbesteding en uiteindelijke contractering uit. Naar verwachting zal dit begin 2023 leiden tot een keuze en nieuw contract. Ook omvat dit het overnemen van het eigenaarschap van het ministerie van OCW van deze toets.

Instroom pabo

Voor instroom in de pabo voor de vakken aardrijkskunde, geschiedenis en natuur&techniek, gelden sinds het studiejaar 2015-2016 bijzondere nadere vooropleidingseisen. Aspirant-studenten die niet aan deze eisen voldoen, kunnen dit alsnog aantonen door middel van het behalen van toelatingstoetsen.

Middels een toegekende subsidieaanvraag zijn vanaf september 2018 de ontwikkeling en bekostiging van de afname van de toelatingstoetsen, het beheer van de website www.goedvoorbereidnaardpabo.nl, de organisatie van (beperkte) landelijke ondersteuning en het ontwikkelen van een duurzaam perspectief op de toelatingstoetsen bij de VH belegd. Namens de vereniging pakt *10voordeleraar* dit op.

Het in 2022 ingediende projectvoorstel voor Instroom pabo 2.0 (een doorzetting van Instroom pabo) is toegekend en loopt nu door tot 31 augustus 2025. Het loopt daarmee gelijk aan het experiment waarmee tijdelijk afgeweken kan worden van de gestelde bijzondere nadere vooropleidingseisen voor instroom in de pabo. Het experiment maakt het mogelijk dat aspirant-studenten die niet aan de bijzondere nadere vooropleidingseisen voldoen, worden toegelaten tot een opleiding tot leraar basisonderwijs. Deze aspirant-studenten moeten vóór het einde van het eerste jaar alsnog aantonen dat zij aan de bijzondere nadere vooropleidingseisen voldoen. Dit doen zij door te slagen voor één of meerdere toelatingstoetsen.

Het contract met Cito voor de afname en de doorontwikkeling van de toelatingstoetsen dat afliep per 31 augustus 2022, is met instemming van OCW verlengd voor de duur van het experiment.

Tenslotte is vanuit *10voordeleraar* de projectleiding ingevuld voor de inrichting van het portfolio ter afronding van het mbo-keuzedeel Voorbereiding Pabo en de daaraan gekoppelde instroom in de pabo. Het is denkbaar dat een succesvolle afronding van het keuzedeel voor deze specifieke groep studenten de toelatingstoets vervangt. Vanaf 1 september 2022 lopen hiervoor een aantal pilots. Dit betreft een gezamenlijk initiatief van de VH en de MBO Raad.

Begeleiding Pilots jonge kind/oude kind (pabo)

Tot eind 2022 liepen acht pilots jonge en oudere kind. Binnen de beide netwerken, zowel het Kennisnetwerk Jonge Kind (straks: Resonansgroep Jonge Kind) als het Kennisnetwerk Oudere Kind wordt de voortgang tijdens periodiek overleg besproken. Hierbij worden inzichten gedeeld en wordt van gedachten gewisseld over de dilemma's waar in de implementatie tegenaan wordt gelopen. In totaal namen zeven instellingen deel aan de pilots. Flankerend onderzoek naar de pilots door OCW is uitgevoerd. Het coördineren van deze activiteiten wordt uitgevoerd door *10voordeleraar*.

Afronding verkenning expertisecentrum Over grenzen (oudere kind) (pabo)

In 2022 is door *10voordeleraar* een verkenning uitgevoerd naar de slaagskansen van een expertisecentrum Over grenzen, dat zich richt op het oudere kind. Onderwerpen die verkend zijn, zijn in hoeverre het onderzoeken van grenzen, grensgebieden en grensovergangen in relatie tot deze groep kansrijk is. Het gaat dan met name in de overgang tussen het jonge en het oudere kind binnen het primair onderwijs en aan de overgang vanuit het primair onderwijs naar het voortgezet onderwijs. Dit heeft geleid tot de oprichting van het expertisecentrum medio 2022.

1.11 Financieel verslag en overige informatie

1.11.1 Samenvatting van het resultaat, balansontwikkeling en projecten

De staat van baten en lasten laat het volgende overzicht zien.

Staat van baten en lasten

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Contributie gefinancierde activiteiten			
Baten			
Contributie	5.361	5.361	5.283
Rentebaten	0	0	0
Baten evenementen	200	175	51
Overige baten	118	119	133
Totaal baten	5.679	5.655	5.467
Lasten			
Personeelskosten	6.994	7.516	6.425
Huisvesting, ICT en bureaunkosten	714	715	673
Kosten beleidsdomeinen	962	897	798
Totaal lasten bruto	8.670	9.128	7.896
<i>Af: Toerekening aan projecten</i>	0	0	0
<i>Af: Toerekening aan capaciteitsfunctie</i>	1.312	1.483	1.139
<i>Af: Toerekening aan beheerorganisatie 10voordeleraar</i>	1.397	1.493	1.344
Totaal toerekening	2.709	2.976	2.483
Saldo lasten netto	5.961	6.152	5.413
Resultaat contributie gefinancierde activiteiten	-282	-498	54

Vervolg Staat van baten en lasten:

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Extern gefinancierde activiteiten			
Projecten			
Projectbaten	1.890	1.269	824
<i>Af: Out of pocketkosten</i>	1.851	1.194	749
<i>Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging</i>	0	0	0
<i>Af: Toegerekende kosten vanuit 10voordeleraar</i>	47	75	75
Resultaat projecten	- 8	0	0
Capaciteitsfunctie			
Baten capaciteitsfunctie	1.274	1.483	1.130
<i>Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging</i>	1.312	1.483	1.139
Resultaat capaciteitsfunctie	-38	0	-9
Beheerorganisatie 10voordeleraar			
Baten beheerorganisatie 10voordeleraar	3.807	3.649	3.045
<i>Af: Out of pocketkosten</i>	2.457	2.231	1.776
<i>Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging</i>	1.397	1.493	1.344
Bij: Toerekening aan project Instroom pabo	47	75	75
Resultaat beheerorganisatie 10voordeleraar	0	0	0
Resultaat extern gefinancierde activiteiten	-46	0	-9
Resultaat vereniging	-328	-498	45
Bestemming resultaat			
Algemene reserve:			
Resultaat vereniging (regulier)	31	-2	45
Bestemde reserve:			
Resultaat vereniging (investeringsplan)	-359	-496	0
Totaal (mutatie eigen vermogen)	-328	-498	45

Toelichting op de samenvatting van het resultaat

Het totale resultaat van de vereniging bedraagt €328.000 negatief. Het resultaat op contributiegefinancierde activiteiten bedraagt €282.000 negatief en het resultaat op de extern gefinancierde activiteiten bedraagt €46.000 negatief. In de begroting was rekening gehouden met een totaal resultaat van €498.000 negatief, waarvan €496.000 volgend uit het investeringsplan 2022-2024³ en €2.000 uit reguliere activiteiten. De realisatie op het investeringsplan bedraagt €359.000 en is daarmee €137.000 lager dan begroot. Dit is voornamelijk het gevolg van een vertraagde invulling van vacatures. Het verschil tussen het gerealiseerde totale resultaat en het begrote totale resultaat (€170.000 positief) wordt verklaard door verschillende posten die positieve en negatieve effecten hebben. Lagere baten en toerekeningen en hogere kosten hebben een negatief resultaat-effect. Hogere baten en toerekeningen en lagere kosten hebben een positief resultaat-effect. In aflopende volgorde van grootte zijn dat de onderstaande posten.

Verklaring verschil resultaat 2022

Bedragen x €1.000

Contributie gefinancierde activiteiten	Effect op resultaat
Toerekening aan extern gefinancierde activiteiten	-267
Salariskosten extern gefinancierde activiteiten (*)	214
Salariskosten contributie gefinancierde activiteiten (*)	160
Mutatie voorziening wachtgeldverplichtingen (*)	96
Kosten beleidsdomeinen	-65
Overige personeelskosten (*)	52
Baten evenementen	25
Overige baten	-1
Kosten huisvesting, ICT en bureaunkosten	1
Overig	1
Effect op resultaat contributie gefinancierde activiteiten	216
Extern gefinancierde activiteiten	
Projecten	-8
Capaciteitsfunctie	-38
Effect op resultaat extern gefinancierde activiteiten	-46
Effect op totaal resultaat VH	170

3 Het investeringsplan 2022 – 2024 is, mede op advies van de accountant, volledig geïntegreerd in de P&C-cyclus, dus in de begroting, managementrapportages en jaarrekening.

De hierboven genoemde verschillen worden hieronder kort toegelicht. De vier posten die gezamenlijk het verschil in de personeelskosten verklaren (€284.000 lager, dus met een positief resultaat-effect) zijn met een (*) gemarkeerd en worden hieronder apart toegelicht. Zie de toelichting op de staat van baten en lasten in de jaarrekening voor een uitgebreide toelichting.

Minder toerekening aan extern gefinancierde activiteiten (effect €267.000 negatief)

Deze lagere toerekening valt uiteen in een lagere toerekening van €171.000 aan de capaciteitsfunctie (vooral Zestor) plus een lagere toerekening van €96.000 aan de beheerorganisatie *10voordeleraar*. Dit verschil wordt voor het overgrote deel verklaard door niet gemaakte salariskosten.

Lagere salariskosten extern gefinancierde activiteiten (*) (effect €214.000 positief)

In totaal liggen de salariskosten op extern gefinancierde activiteiten €214.000 lager dan begroot. Dit is voor het grootste deel het gevolg van een lager dan begrote bezetting bij Zestor. De salariskosten bij de beheerorganisatie *10voordeleraar* zijn ook lager door externe invulling van een vacature. Aangezien deze lagere salariskosten ook leiden tot een lagere toerekening (zie hierboven) heeft dit per saldo geen resultaat-effect.

Lagere salariskosten contributie gefinancierde activiteiten (*) (effect €160.000 positief)

De totale salariskosten (inclusief onvoorzene kosten) op contributiegefinancierde activiteiten zijn lager dan begroot wat grotendeels is te herleiden tot lagere contributiegefinancierde bezetting van bijna 3 fte. Dit is het gevolg van niet of vertraagd ingevulde vacatureruimte.

Mutatie voorziening wachtgeldverplichtingen (*) (effect €96.000 positief)

Op grond van de herijking van de stand van de voorziening per 31 december 2022 hebben voor vijf voormalige werknemers vrijvallen plaatsgevonden wegens beëindiging van de verplichting of een lagere onttrekking in 2022 dan verwacht. Hiervan heeft één vrijval betrekking op extern gefinancierde activiteiten.

Hogere kosten beleidsdomeinen (effect €65.000 negatief)

De kosten beleidsdomeinen zijn €65.000 hoger uitgevallen, vooral door hogere kosten voor extern advies (stuurgroep krimp).

Lagere overige personeelskosten (*) (effect €52.000 positief)

De overige personeelskosten zijn totaal €52.000 lager dan begroot. Dit is exclusief de mutatie op de voorziening wachtgeldverplichtingen (een vrijval van €96.000, apart toegelicht). Deze lagere kosten zijn vooral het gevolg van lagere wervingskosten en het niet aanspreken van de begrote post voor organisatieontwikkeling. Daar staan onder andere hogere kosten voor diensten van derden tegenover.

Hogere baten evenementen (effect €25.000 positief)

De baten voor de evenementen zijn €25.000 hoger uitgekomen. De out of pocketkosten van de evenementen lagen €20.000 hoger.

Lagere overige baten (effect €1.000 negatief)

De overige baten zijn iets lager uitgekomen door diverse oorzaken.

Lagere kosten huisvesting, ICT en bureaunkosten (effect €1.000 positief)

Op deze drie categorieën liggen de kosten in totaal €1.000 lager dan begroot.

Overig (effect €1.000 positief)

Diversen en afronding.

Resultaat projecten (effect €8.000 negatief)

Dit resultaat wordt verklaard door een tekort bij de afwikkeling van het project 'Zienderogen vooruit'. Dit verschil is niet additioneel in rekening gebracht bij de leden.

Resultaat capaciteitsfunctie (effect €38.000 negatief)

Dit resultaat wordt verklaard door een verschil tussen de werkelijk doorbelaste kosten en de in rekening gebrachte kosten voor ondersteuning sectorraden, vooral voor de sectorraad htno. Voor de sectorraad htno is wegens ziekte maar een deel van de kosten in rekening gebracht bij de deelnemende hogescholen

De balansontwikkeling

Het balanstotaal per 31 december 2022 is met €1.338.000 toegenomen ten opzichte van 31 december 2021.

Activa

- De immateriële vaste activa zijn met €3.000 afgenomen als gevolg van afschrijvingen.
- De materiële vaste activa zijn met €47.000 toegenomen als gevolg van investeringen voor een bedrag van €233.000 en afschrijvingen voor een bedrag van €186.000.
- De vorderingen zijn met €1.690.000 genomen. Dit is voor €914.000 het gevolg van toegenomen vorderingen (algemeen en *10voordeleraar*) en voor €776.000 door een hoger saldo op debiteuren en vooruitbetaalde bedragen. Zie verder de toelichting bij 3a op pagina 67.
- De liquide middelen zijn afgenomen met een bedrag van €396.000. De volledige mutatie in de liquide middelen is verklaard in het kasstroomoverzicht.

Passiva

- Het eigen vermogen is ten opzichte van 2021 afgenomen met €329.000. Dit is het gevolg van de resultaatbestemming 2022.
- Het totaal van de voorzieningen is ten opzichte van 2021 afgenomen met €255.000. Dit is het gevolg van reguliere mutaties.
- De kortlopende schulden zijn ten opzichte van 2021 per saldo toegenomen met €1.921.000. Zie de specificatie van de kortlopende schulden voor een nadere toelichting.

Beheerorganisatie 10voordeleraar en projecten

In 2022 hebben activiteiten plaatsgevonden voor de projecten Instroom pabo, Zienderogen vooruit, FastSwitch en Aanloophase LLO-katalysator. Instroom pabo is een projectactiviteit die wordt uitgevoerd door de beheerorganisatie 10voordeleraar.

Project Instroom pabo

Het project Instroom pabo is in 2018 van start gegaan als een gecombineerde voortzetting van de projecten Een Goede Basis van de VH en Instroom pabo van de MBO Raad. De eerste fase van het project liep tot en met augustus 2022 en is per 1 september 2022 voortgezet. Voor de eerste fase is de afrekening ingediend. De vervolgfase per 1 september 2022 is niet langer ondergebracht onder de projecten maar als subactiviteit binnen de beheerorganisatie 10voordeleraar, waar het al werd uitgevoerd.

Project Zienderogen vooruit

Zienderogen vooruit is een project dat in 2019 van start is gegaan, gefinancierd wordt door OCW en de hogescholen (50/50) en alleen out of pocketkosten kent. Dit project liep tot en met oktober 2022 en is afgerekend. Het project is afgesloten met een tekort van €8.000, wat ten laste is gebracht van de contributie.

FastSwitch

FastSwitch is een project dat in 2021 van start is gegaan, gefinancierd wordt door OCW en de hogescholen en alleen out of pocketkosten kent. Dit project liep tot en met medio maart 2023 en wordt afgerekend.

Aanloophase LLO-katalysator

Het project aanloophase LLO-katalysator heeft gelopen van 1 juli 2022 tot en met 31 december 2022 met subsidie van OCW. Het project wordt afgerekend. Dit project wordt opgevolgd door het project Voorbereidingsfase LLO-katalysator met een looptijd van 1 januari 2023 tot en met 31 augustus 2023.

1.11.2 Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT)

Per 1 januari 2013 is de Wet normering bezoldiging topfunctionarissen publieke en semipublieke sector (WNT) ingegaan. Op grond van bijlage 2 bij artikel 1.3, eerste lid, onderdeel e, van de WNT is de WNT ook van toepassing op de VH. De verantwoording is opgesteld op basis van de volgende op de VH van toepassing zijnde regelgeving: het algemeen bezoldigingsmaximum, plafond €216.000. Het weergegeven individuele WNT-maximum is berekend naar rato van de omvang en de duur van het dienstverband, waarbij voor de berekening de omvang van het dienstverband nooit groter kan zijn dan 1,0 fte.

1 Bezoldiging van de topfunctionarissen

Bedragen x € 1

1a Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2022	dhr. mr. M.H.J. Limmen	dhr. drs. R. Minnée
Funcctiegegevens	Voorzitter	Directeur
Aanvang en einde functie vervulling in 2021	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	178.680	137.254
Beloningen betaalbaar op termijn	23.428	22.489
<i>Subtotaal</i>	<i>202.108</i>	<i>159.743</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	216.000	216.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t
Totaal bezoldiging	202.108	159.743
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.	N.v.t.
Toelichting op de vordering wegens onverschuldigde betaling	N.v.t.	N.v.t.

Vervolg bezoldiging van de topfunctionarissen

Bedragen x € 1

Leidinggevende topfunctionarissen met dienstbetrekking

Gegevens 2021	dhr. mr. M.H.J. Limmen	dhr. drs. R. Minnée
Functiegegevens	Voorzitter	Directeur
Aanvang en einde functievervulling in 2020	1-1 t/m 31-12	1-1 t/m 31-12
Omvang dienstverband (als deeltijdfactor in fte)	1	1
Dienstbetrekking?	Ja	Ja
Bezoldiging		
Beloning plus belastbare onkostenvergoedingen	174.596	133.669
Beloningen betaalbaar op termijn	22.994	22.054
<i>Subtotaal</i>	<i>197.590</i>	<i>155.723</i>
Individueel toepasselijke bezoldigingsmaximum	209.000	209.000
-/- Onverschuldigd betaald en nog niet terugontvangen bedrag	N.v.t	N.v.t
Totaal bezoldiging	197.590	155.723

De heer mr. M.H.J. Limmen is per 1 december 2018 in dienst.

De heer drs. R. Minnée is per 1 augustus 2016 in dienst getreden.

1b Leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking (leden bestuur⁴)

2022

Naam	Functie	Duur functie- vervulling	Omvang functie- vervulling (in fte)	Bezoldiging
dhr. J. Bogerd MBA	lid / vice voorzitter	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
mw. M. Brussaard	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. ir J.F. Houterman	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
mw. drs. J.L. Mulder	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
mw. drs. J.E.A.M. Nooren	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
mw. ir. E. Schaper MBA	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. dr. L.D. Verburch	lid	1-2 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd

2021

Naam	Functie	Duur functie- vervulling	Omvang functie- vervulling (in fte)	Bezoldiging
dhr. J. Bogerd MBA	lid / vice voorzitter	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
mw. M. Brussaard	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
dhr. drs. S.P. van den Eijnden	lid	1-1 t/m 30-06	Nul	Onbezoldigd
dhr. drs. H.N. Hagoort	lid / vice voorzitter	1-1 t/m 30-11	Nul	Onbezoldigd
dhr. ir J.F. Houterman	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
mw. drs. J.L. Mulder	lid	1-1 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
mw. drs. J.E.A.M. Nooren	lid	1-10 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd
mw. ir. E. Schaper MBA	lid	1-10 t/m 31-12	Nul	Onbezoldigd

De bezoldiging die de bestuursleden van hun eigen hogescholen ontvangen wordt verantwoord in de jaarverslagen van de betreffende hogescholen.

4 Op alfabetische volgorde.

Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen die in 2022 een bezoldiging boven het individuele WNT-maximum hebben ontvangen. Er zijn in 2022 geen ontslaguitkeringen betaald aan overige functionarissen die op grond van de WNT dienen te worden vermeld, of die in eerdere jaren op grond van de WOPT of de WNT vermeld zijn of hadden moeten worden.

1.11.3 Overzicht verantwoording bestuurskosten en declaraties

In de onderstaande tabel⁵ staan de bestuurskosten vermeld die voor vergoeding in aanmerking komen en die in het jaarverslag zijn verantwoord.

Bestuurskosten

Bedragen x € 1

<i>Functie</i>	Dhr. mr. M.H.J. Limmen voorzitter	Dhr. drs. R. Minné directeur	Gezamenlijk	Totaal
Reis- en verblijfkosten binnenland	2.510	3.117	0	5.627
Reis- en verblijfkosten buitenland	0	0	0	0
Representatie	2.420	0	1.833	4.253
Overige kosten	356	0	0	356
Totaal	5.286	3.117	1.833	10.236

Specificatie overige kosten

Verhuiskosten	0	0	0	0
Vergoeding tijdelijke woonruimte	0	0	0	0
Vaste onkostenvergoeding voor onbelaste onkosten	0	0	0	0
Deelname aan congressen, cursussen en opleidingen	0	0	0	0
Abonnementen en vakliteratuur op de werkplek	0	0	0	0
Lidmaatschap landelijke beroepsvereniging	356	0	0	356
Totaal	356	0	0	356

5 Conform het model zoals vastgesteld in de algemene vergadering van 5 februari 2021.

Toelichting

Naast de kosten die via facturen worden betaald zijn de voorzitter en de directeur uit hoofde van hun functie in het bezit van een zakelijke creditcard die zij kunnen gebruiken voor functiegebonden uitgaven. Voor organisatiekosten die met creditcard betaald moeten worden is een creditcard beschikbaar op naam van het hoofd financiële en interne zaken. Ook kunnen de voorzitter en de directeur, net als alle overige werknemers, onkosten-declaraties indienen die via het salaris worden uitbetaald. Voor alle creditcardbetalingen en -afrekeningen en onkostendeclaraties geldt dat, net als voor betalingen die via facturen verlopen, de reguliere interne beheersingsmaatregelen van toepassing zijn. De accountant toetst dit.

1.11.4 Personeel

Deze tabel geeft een overzicht van de gemiddelde personele bezetting per jaar.

Gemiddelde personele bezetting per jaar

	Begroot 2022		Werkelijk 2022		Werkelijk 2021	
	FTE	%	FTE	%	FTE	%
Contributie gefinancierde activiteiten						
Activiteiten	33,07		29,50		29,42	
Beleid & management	33,07		29,50		29,42	
Ondersteuning	10,42		10,31		10,39	
FIZ	4,20		4,20		4,20	
HR & FG	1,86		1,78		1,98	
Secretariaat	4,36		4,33		4,21	
Overig	1,49		2,24		2,16	
Detachering	1,00		0,42		1,00	
Ouderschapsverlof	0,49		0,36		1,16	
Ziekte	0,00		1,45		0,00 ⁶	
Totaal contributie gefinancierde activiteiten	44,98	63%	42,05	64%	41,97	65%

6 In 2021 niet gerapporteerd.

Gemiddelde personele bezetting per jaar

	Begroot 2022		Werkelijk 2022		Werkelijk 2021	
	FTE	%	FTE	%	FTE	%
Extern gefinancierde activiteiten						
Projecten	0,60		0,53		0,60	
Instroom pabo	0,60		0,53		0,60	
Capaciteitsfunctie	12,74		10,69		9,50	
Zestor	10,64		8,96		7,73	
Ondersteuning sectorraden	1,10		0,83		1,10	
UASNL	1,00		0,90		0,67	
Beheerorganisatie 10voordeleraar	13,30		12,58		12,06	
Totaal extern gefinancierde activiteiten	26,65	37%	23,80	36%	22,16	35%
Totale formatie vereniging	71,62	100%	65,85	100%	64,13	100%

Toelichting

Een deel van de formatie van FIZ en P&O wordt doorbelast aan de extern gefinancierde activiteiten.

De formatie secretariaat is inclusief 1,9 fte ondersteuning directie en voorzitter.

De lager dan begrote bezetting op de contributie gefinancierde activiteiten is het gevolg van niet of vertraagd ingevulde vacatureruimte. Datzelfde geldt voor de extern gefinancierde activiteiten, maar dat heeft geen effect op het resultaat omdat hierbij zowel de slariskosten als de doorbelasting daarvan lager zijn.

1.11.5 Toekomstige ontwikkelingen

Begroting 2023 en meerjarenprognose 2024 en 2025

Het door de algemene vergadering op 2 december 2022 goedgekeurde Jaarplan & begroting 2023 ziet er als volgt uit:

Begroting 2023 en meerjarenprognose 2024 en 2025

Bedragen x € 1.000

	Begroting 2022	Prognose 2022	Begroting 2023	Prognose 2024	Prognose 2025
Contributiefinancierde activiteiten					
Baten					
Contributie	5.361	5.361	5.526	5.648	6.142
Baten evenementen	175	199	100	185	190
Overige baten	119	104	113	115	117
Totaal baten	5.655	5.664	5.739	5.948	6.449
Lasten					
Personeelskosten	7.516	7.060	7.715	7.838	8.020
Huisvesting, ICT & bureaunkosten	715	725	720	739	758
Kosten beleidsdomeinen	897	920	853	937	961
Totaal lasten bruto	9.128	8.705	9.288	9.514	9.739
Af: Toerekening aan projecten	0	0	0	0	0
Af: Toerekening aan capaciteitsfunctie	1.483	1.289	1.419	1.443	1.474
Af: Toerekening 10voordeleraar	1.493	1.417	1.510	1.536	1.569
Af: totaal toerekening	2.976	2.706	2.929	2.979	3.043
Totaal lasten netto	6.152	5.999	6.359	6.535	6.696
Resultaat contributie	-497	-335	-620	-587	-247

	Begroting 2022	Prognose 2022	Begroting 2023	Prognose 2024	Prognose 2025
Extern gefinancierde activiteiten					
Transport: resultaat contributie	-497	-335	-620	-587	-247
Projecten					
Projectbaten	1.269	1.481	187	0	0
Af: Out of pocketkosten	1.194	1.434	187	0	0
Af: Toegerekende kosten <i>10voordeleraar</i>	75	47	0	0	0
Resultaat projecten	0	0	0	0	0
Capaciteitsfunctie					
Baten capaciteitsfunctie	1.483	1.258	1.419	1.443	1.474
Af: Toegerekende kosten vereniging	1.483	1.289	1.419	1.443	1.474
Resultaat capaciteitsfunctie	0	-31	0	0	0
Beheerorganisatie 10voordeleraar					
Baten <i>10voordeleraar</i>	3.649	4.153	3.579	3.659	3.747
Bij: Toerekening aan project					
Instroom pabo	75	47	0	0	0
Af: Out of pocketkosten	2.231	2.782	2.069	2.123	2.178
Af: Toegerekende kosten vereniging	1.493	1.417	1.510	1.536	1.569
Resultaat 10voordeleraar	0	1	0	0	0
Totaal resultaat vereniging	-497	-365	-620	-587	-247

Toelichting begroting 2023 en meerjarenprognose 2024 en 2025 2023

Voor 2023 is een begroting opgesteld die sluit op €620.000 negatief. Dit tekort heeft twee oorzaken. De eerste oorzaak is de voorziene besteding voortkomend uit het investeringsplan (2022 tot en met 2024) dat de algemene vergadering in 2021 heeft goedgekeurd. De tweede oorzaak is een stijging van de salariskosten en werkgeverslasten. Dekking voor het tekort komt uit het eigen vermogen van de vereniging (algemene reserve en bestemde reserve).

De contributie voor 2023 is ten opzichte van 2022 met 3,07 procent verhoogd (€164.587) vanwege loon- en prijscompensatie. De overige baten bedragen €113.000 (bijdrage uit NGF-programma DIO) en de baten evenementen bedragen €100.000. Er zijn geen rentebaten begroot.

In de salariskosten is rekening gehouden met vacatures, periodieken, verwachte in- en uitdiensttredingen, een opslag van 1 procent voor onvoorziene salariskosten en de nieuwe cao Rijk per 1 april 2022. De nieuwe cao Rijk brengt voor de meest voorkomende schalen (10 t/m 14) loonsverhogingen met zich mee variërend van 7,2 procent bij schaal 10 tot 6,5 procent bij schaal 14 in 2023. Het rekenpercentage werkgeverslasten is verhoogd van 30,4 procent tot 32,1 procent op grond van de verwachte stijging van de pensioenpremies (een stijging met 1,7 procentpunt). Beide effecten werken structureel door. De overige personeelskosten zijn met 18,7 procent gedaald (€76.000). Overall stijgen de totale bruto personeelskosten met 2,6 procent.

Voor de overige kosten (huisvesting, ICT & bureaunkosten en beleidsdomeinen) zijn er begrotingsaanpassingen gedaan (zowel omlaag als omhoog) op grond van de eindejaarsprognose 2022 en benodigde prioriteitsstellingen.

Huisvesting, ICT & bureaunkosten stijgt met 0,7 procent (€5.000) door diverse aanpassingen. De kosten beleidsdomeinen zijn in totaal met 4,9 procent gedaald (€44.000) door een daling van de post evenementen met €100.000 omdat er in 2023 geen jaarcongres zal plaatsvinden. Daartegenover staan een extra post voor een leergang vakkundig besturen, een verhoging van het budget voor het nieuwe BKO tot het oorspronkelijke beoogde budget conform de regeling uit 2016, anticiperend op een goede implementatie van het nieuwe BKO en verder diverse kleine aanpassingen (totaal plus €56.000). In de begroting 2023 is verder rekening gehouden met een dekking op de bruto lasten vanuit de extern gefinancierde activiteiten. In totaal wordt hier ruim €2,9 miljoen aan toegerekend (personeel en overhead). De netto lasten (bruto lasten minus de toerekening) stijgen per saldo met 3,4 procent tot bijna €6,4 miljoen.

2024 en 2025

Het resultaat van de meerjarenprognose voor 2024 en 2025 wordt, naast de hoogte van de contributie, in belangrijke mate bepaald door de mate waarin de vereniging in staat is kosten toe te rekenen aan de extern gefinancierde activiteiten. Voor de jaren 2024 en 2025 is gerekend met dezelfde (geïndexeerde) bedragen als voor 2023. De meerjarenprognoses voor 2024 en 2025 laten resultaten zien van respectievelijk €587.000 negatief en €247.000 negatief.

Aan de batenkant is gerekend met een stijging van de contributie in 2024 en 2025 van 2,2 procent op grond van schattingen rondom de prijs- en loonontwikkeling. Daarnaast zijn de bedragen die de vereniging heeft vrijgemaakt voor het investeringsplan als baten meegenomen in de meerjarenprognose. Dit plan, waarmee de vereniging extra capaciteit vrijmaakt voor belangrijke strategische thema's, kent een looptijd tot eind 2024. In 2024 zal zoals afgesproken het gesprek gevoerd worden of het wenselijk is deze investering structureel te maken door de contributie aan te passen. Om inzichtelijk te maken wat het financiële effect hiervan is, is voor

2025 gerekend met een verdere verhoging van de contributie met €370.000. Dit is het bedrag dat nodig is om de extra inzet uit de investeringsagenda structureel te maken. Verder zal gedurende 2023 voor de begroting 2024 het gesprek moeten plaatsvinden over een aanvullende verhoging van de contributie met een bedrag van, naar het zich nu laat aanzien, circa €250.000 (dit boven op de reguliere indexering). Deze verhoging zal nodig zijn om de structureel doorwerkende effecten van de cao 2022-2024 en de stijgende pensioenpremies op te vangen en zo vanaf 2025 tot een sluitende begroting te komen.

Aan de lastenkant is gerekend met 1,5 procent loonstijging in 2024 en 2 procent loonstijging in 2025 en 2,6 procent prijsstijging voor zowel 2024 als 2025. Verder zijn er in de personeelskosten en de kosten beleidsdomeinen aanpassingen gedaan voor de niet te extrapoleren posten. Het totale tekort voor de periode 2023 tot en met 2024 bedraagt daarmee circa €1,3 miljoen en dit wordt, samen met het resultaat 2022, gedekt uit het eigen vermogen van de vereniging. Om de financiële resultaten van het investeringsplan goed zichtbaar te kunnen maken en specifiek te kunnen inzetten voor investeringen in volgende jaren, is per 1 januari 2022 een bestemmingsreserve gevormd. Dit betekent dat het resultaat volgend uit het investeringsplan ten laste wordt gebracht van deze bestemmingsreserve. Het overige deel van het resultaat komt ten laste van of ten gunste aan de algemene reserve.

Financieel beleid

De in het bestuursverslag beschreven beleidsdomeinen leggen de basis voor de planning en control cyclus van de vereniging. De verenigingsagenda is leidend voor alle werkzaamheden. De begroting, de managementrapportages en jaarrekening geven, naast een klassieke op kostensoorten gebaseerde indeling, ook zicht op de kosten van de beleidsdomeinen. Alle beleidsadviseurs hebben in hun resultaat- en ontwikkelplan de voorgenomen resultaten beschreven rond de beleidsdomeinen. Beleidsadviseurs werken niet in alle gevallen exclusief voor één beleidsdomein, maar in voorkomende gevallen voor meerdere beleidsdomeinen.

In 2022 was er binnen het financieel beleid van de VH, net als voorgaande jaren, aandacht voor de financiering en verantwoording van de contributie gefinancierde beleidsactiviteiten en voor de extern gefinancierde activiteiten waaronder de projecten en de beheerorganisatie *10voordeleraar*. De toepassing van de P&C-cyclus zorgt ervoor dat periodiek financiële verantwoordingen worden opgesteld ten behoeve van het management en derden zoals subsidievertrekkers. Daartoe worden driemaandelijke budgetgesprekken gevoerd om afwijkingen van begrotingen te kunnen motiveren en ervoor te zorgen dat steeds aan de subsidie-eisen wordt voldaan. Daarnaast wordt driemaandelijks aan de directie gerapporteerd over de totale financiële uitputting van de begroting van de VH waarbij de eindejaarsprognose het sturingsmiddel is. Tot en met 2021 is per 30 juni van het lopende boekjaar naast een financiële rapportage ook een bestuursverslag opgesteld waarin verslag wordt gedaan van de uitgevoerde werkzaamheden, behaalde successen en bereikte mijlpalen voor de activiteiten van de vereniging. Vanaf 2022 is het bestuursverslag per 30 juni komen te vervallen.

Binnen de P&C-systematiek van de vereniging worden vanuit de bruto lasten (de primaire kosten) bedragen toegerekend aan de extern gefinancierde activiteiten waarna de netto⁷ lasten resteren. Aan de toerekeningen liggen twee methoden ten grondslag. Voor Zestor en de beheerorganisatie *10voordeleraar* wordt voor verhuur (huisvesting en werkplekken) een systematiek gehanteerd van prijs (p) x afgenomen hoeveelheid (q) en voor dienstverlening (personeel, FIZ, en P&O) en een combinatie van werkelijke salariskosten, uren x tarief (FIZ) en aantal medewerkers x tarief (ondersteuning P&O). Voor Zestor en de beheerorganisatie *10voordeleraar* wordt tevens gebruik gemaakt van een vast opslagpercentage op de salariskosten voor overige personeelskosten. Voor de toerekening aan de sectorraden en UASNL wordt gebruik gemaakt van een vooraf overeengekomen bedrag dat is gebaseerd op salariskosten plus een vast all-in bedrag voor overhead. Tot slot worden de resterende netto kosten (na toerekening aan de extern gefinancierde activiteiten van de ondersteunende afdelingen (FIZ, P&O en secretariaat) intern doorbelast aan de kostendragende afdelingen (bestuur & directie en beleid).

Beleggingsbeleid

De liquide middelen worden beheerd conform het treasurystatuut van de VH. Het treasurystatuut vormt de voor de VH van toepassing zijnde gedragscode. Er wordt voor overtollige liquide middelen alleen gebruik gemaakt van spaar- depositorekeningen. Ultimo 2022 stonden alle liquide middelen op een betaalrekening of op een spaarrekening. Over de stand van de liquide middelen en de naleving van het treasurystatuut wordt middels een treasuryrapportage halfjaarlijks gerapporteerd aan de treasurycommissie.

Beleid inzake omvang en functie van eigen vermogen

Het eigen vermogen van de VH bestaat per balansdatum uit een algemene reserve en een bestemde reserve en staat ter vrije beschikking. Negatieve resultaten worden onttrokken aan het eigen vermogen, waarbij het resultaat volgend uit de investeringsagenda 2022-2024 ten laste wordt gebracht van de bestemde reserve en het overige resultaat ten laste of ten gunste wordt gebracht van de algemene reserve. Positieve resultaten worden in beginsel teruggegeven aan de leden middels een contributiekorting tenzij het risicoprofiel of andere overwegingen aanleiding geven tot versterking van het eigen vermogen. In de periode 2022 tot en met 2024 wordt naar verwachting een bedrag circa €1,4 miljoen onttrokken aan het eigen vermogen als gevolg van de extra bestedingen die volgen uit het investeringsplan 2022-2024.

Belangrijkste risico's en onzekerheden

Geschiedenis

In 2015 is een notitie opgesteld over de gewenste hoogte van het eigen vermogen in relatie tot de financiële risico's die de vereniging loopt. Deze notitie is goedgekeurd in de algemene vergadering van 11 december 2015. Met de goedkeuring van deze notitie is besloten de

7 Dit zijn de lasten die ten laste komen van de contributie gefinancierde activiteiten.

minimumnorm voor de solvabiliteit te verhogen tot 40 procent en om de maximumnorm te laten vervallen. Ook is besloten om een risicoanalyse uit te voeren zodat nadrukkelijker het verband kan worden gelegd tussen de hoogte van het eigen vermogen, de risico's die de vereniging loopt en de maatregelen, onder andere in de governance, die genomen kunnen worden om de risico's te beheersen.

In het najaar van 2016 heeft deze kwantitatieve risicoanalyse, onder externe begeleiding door een gespecialiseerd bureau, plaatsgevonden. Tijdens een eerste sessie zijn door diverse medewerkers (directie, beleid, staf) risico's in kaart gebracht en ingeschat op kans en impact. Tijdens een tweede sessie zijn de in kaart gebrachte risico's geschoond op dubbelingen en zijn verbeteringen aangebracht. Over de daaruit voortgekomen lijst met risico's is door het begeleidende bureau een Monte Carlo simulatie uitgevoerd. Een Monte Carlo simulatie is erop gericht om, door middel van een groot aantal willekeurige trekkingen, de kans te berekenen dat de in kaart gebrachte risico's zich gelijktijdig voordoen.

Met de auditcommissie is in 2018 afgesproken het onderwerp risicobeheersing jaarlijks te agenderen. De eerder uitgevoerde risicoanalyse hoeft niet jaarlijks of met een vaste frequentie te worden herhaald, maar blijft wel jaarlijks op de agenda.

In 2021 is besloten dat er een nieuwe risicoanalyse wordt uitgevoerd. In de vergadering van juni 2021 heeft de auditcommissie ingestemd met het voorstel van het MT, te weten het uitvoeren van een kwalitatieve analyse van het risicoprofiel met daarnaast een herijking van de eerder uitgevoerde kwantitatieve analyse. In september 2021 heeft het MT de voorgestelde werkwijze aan de auditcommissie voorgelegd waarmee de auditcommissie heeft ingestemd. In januari en februari 2022 is vervolgens in twee sessies een kwalitatieve risicoanalyse uitgevoerd. Aan deze sessies werd deelgenomen door de twee MT-leden, de voorzitter van de auditcommissie, de controller, twee beleidsadviseurs en de directeur van de beheerorganisatie *10voordeleraar*. De opbrengst van deze twee sessies is een risicoregister⁸ plus een risicomatrix. Hierop volgend zal in 2023 een vervolgsessie worden ingepland. Deze vervolgsessie zal gericht zijn op het herijken van de in 2016 uitgevoerde kwantitatieve analyse. Er zijn twee mogelijke uitkomsten:

- 1 Er wordt geconcludeerd dat de in 2016 uitgevoerde analyse voldoende actueel is. In dat geval blijft het berekende risicoprofiel van €7,6 miljoen van kracht.
- 2 Er wordt geconcludeerd dat de in 2016 uitgevoerde analyse niet voldoende actueel is. In dat geval zal nieuwe kwantitatieve analyse uitgevoerd moeten worden.

Uitkomst kwalitatieve risicoanalyse

De belangrijkste risico's en onzekerheden volgend uit de kwalitatieve risicoanalyse⁹ hangen samen met het onderstaande.

⁸ Omschrijving risico's, toelichting, kans, impact, risico (kans x impact) en beheersmaatregelen. Voor de kans en de impact is een vijfpuntsschaal gehanteerd.

⁹ Er zijn in totaal 9 risico's benoemd.

– **Cybersecurity (R6)**

Kans: zeer hoog. Impact: hoog.

Toelichting: Cyberveiligheid vormt een risico voor de bedrijfscontinuïteit in die zin dat een cyberaanval in wat voor vorm dan ook de uitvoering van werkprocessen kan stilleggen en kan leiden tot het verlies van bedrijfskritische data. Daarnaast is een risico dat privacygevoelige informatie wordt buitgemaakt en openbaar gemaakt.

– **Het wegvallen van extern gefinancierde activiteiten (R3)**

Kans: gemiddeld. Impact: hoog.

Toelichting: Het wegvallen van extern gefinancierde activiteiten kan niet in alle gevallen geheel of direct gecompenseerd worden door het verlagen van kosten. Out of pocketkosten kunnen over het algemeen snel afgebouwd worden maar personeelskosten en overhead (huisvesting, ICT, bureaunkosten en ondersteuning P&O) niet. Specifieke voorbeelden van het wegvallen van externe activiteiten zijn het stoppen van de het programma *10voordeleraar* of het arbeidsmarkt- en opleidingsfonds Zestor. Op kleinere schaal betreft het ook de ondersteuning van sectorraden.

– **Dalende budgetten bij leden (R4)**

Kans: gemiddeld. Impact: gemiddeld.

Toelichting: Er zijn verschillende factoren die kunnen leiden tot dalende budgetten bij hogescholen. Denk aan de afname van studentenaantallen of teruglopende bekostiging door bezuinigingen bij de overheid. Dit vormt een risico voor de continuïteit van bedrijfsvoering van de vereniging omdat dit kan leiden tot het verlagen van de contributie en daarmee de inkomsten, wat niet in alle gevallen direct kan worden gecompenseerd (zie ook R3).

– **Het eigenrisicodragerschap voor WW/BWRHBO (R2)**

Kans: gemiddeld. Impact: gemiddeld.

Toelichting: Het financiële risico volgend uit WW en BWRHBO plus eventuele vervolgschade in algemene zin.

Uitkomst kwantitatieve risicoanalyse

Uit de in 2016 uitgevoerde kwantitatieve risicoanalyse volgt het volgende. Gerekend over de volledige lijst met risico's en met een zekerheidspercentage van 90 procent komt het risicoprofiel van de vereniging uit op €7,6 miljoen. Een zekerheidspercentage van 90 procent betekent dat er 10 procent kans bestaat dat een weerstandsvermogen van €7,6 miljoen niet toereikend is. Het eigen vermogen van de VH bedroeg ultimo 2022 €8,71 miljoen. Dit is inclusief het negatieve resultaat over 2022.

1.11.6 Doelstelling

De VH is een vereniging met volledige rechtsbevoegdheid, is aangegaan voor onbepaalde tijd en is gevestigd te Den Haag.

Met inachtneming van de autonomie van de hogescholen heeft de VH als doel¹⁰:

- a het bevorderen van de ontplooiing van het hoger beroepsonderwijs in relatie tot maatschappelijke ontwikkelingen;
- b het behartigen van de belangen van de hogescholen;
- c het bevorderen van de relatie tussen de hogescholen onderling en tussen de hogescholen en de samenleving;
- d het bevorderen van een doelmatige bestuurlijke onderwijs- en onderzoeksinhoudelijke samenwerking tussen de hogescholen en hun onderlinge afstemming;
- e het bevorderen van gezamenlijke standpunten ten dienste van het overleg met de ministers van onderwijs, cultuur en wetenschap en van economische zaken en klimaat;
- f het bevorderen van samenwerking tussen de hogescholen en de universiteiten;
- g het afsluiten van collectieve arbeidsovereenkomsten.

De VH beoogt geen winst.

1.11.7 Personalia

Bestuur

Het bestuur¹¹ van de VH kende in 2022 de volgende samenstelling:

- De heer mr. M.H.J. Limmen, voorzitter (aangetreden per 1 december 2018)
 - De heer J. Bogerd MBA, lid/vice voorzitter (aangetreden per 1 januari 2018)
 - Mevrouw M. Brussaard, lid (aangetreden per 1 maart 2018)
 - De heer ir J.F. Houterman, lid (aangetreden per 1 juli 2020)
 - Mevrouw drs. J.L. Mulder, lid (aangetreden per 1 januari 2020)
 - Mevrouw drs. J.E.A.M. Nooren, lid (aangetreden per 1 oktober 2021)
 - Mevrouw ir. E. Schaper MBA, lid (aangetreden per 1 oktober 2021)
 - De heer dr. L.D. Verburgh, lid (aangetreden per 1 februari 2022)
-
- De heer drs. R. Minnée is secretaris van het bestuur
 - Mevrouw drs. E.M.A. Storm-Spuijbroek is plaatsvervangend secretaris van het bestuur

¹⁰ Op 22 december 2021 zijn de statuten gewijzigd.

¹¹ Leden op alfabetische volgorde.

De heer Limmen is op 1 december 2018 aangetreden als voorzitter van de VH.

De heer Bogerd is met het besluit van de algemene vergadering van 1 december 2017 per 1 januari 2018 benoemd tot lid van het bestuur.

Mevrouw Brussaard is met het besluit van de algemene vergadering van 1 december 2017 per 1 maart 2018 benoemd tot lid van het bestuur.

De heer Houterman is met het besluit van de algemene vergadering van 26 juni 2020 per 1 juli 2020 benoemd tot lid van het bestuur.

Mevrouw Mulder is met het besluit van de algemene vergadering van 6 december 2019 per 1 januari 2020 benoemd tot lid van het bestuur.

Mevrouw Nooren is met het besluit van de algemene vergadering van 1 oktober 2021 per die datum benoemd tot lid van het bestuur.

Mevrouw Schaper is met het besluit van de algemene vergadering van 1 oktober 2021 per die datum benoemd tot lid van het bestuur.

De heer Verburgh is met het besluit van de algemene vergadering van 4 februari 2022 per 1 februari 2022 benoemd tot lid van het bestuur.

Auditcommissie

De auditcommissie van de VH kende in 2022 de volgende samenstelling:

- dhr. drs. B. Verveld, voorzitter (aangetreden per 1 januari 2018)
- dhr. drs. D.J. Pouwels (aangetreden per 3 december 2021)

De auditcommissie is met het besluit van de algemene vergadering van 27 maart 2015 omgevormd van een commissie van het bestuur tot een commissie van de algemene vergadering.

Directie

De directie van de VH kende in 2022 de volgende samenstelling:

- dhr. drs. R. Minnée, directeur

Managementteam

Het managementteam van de VH kende in 2022 de volgende samenstelling:

- dhr. drs. R. Minnée, directeur
- mw. drs. E.M.A. Storm-Spuijbroek, hoofd organisatie en strategische planning

2 Jaarrekening

Balans per 31 december 2022 (na bestemming resultaat)

Activa

Bedragen x €1	2022	2021
1 Immateriële vaste activa		
1a Website	0	0
1b Software	8.589	11.713
	8.589	11.713
2 Materiële vaste activa		
2a Gebouwen	3.646.320	3.597.347
2b Meubilair	33.481	46.714
2c Machines en apparatuur	146.905	135.642
	3.826.706	3.779.703
3 Vlottende activa		
3a Vorderingen	3.989.284	2.299.653
3b Liquide middelen	6.906.798	7.302.631
	10.896.082	9.602.284
Totaal	14.731.377	13.393.700

Passiva

Bedragen x €1	2022	2021
4 Eigen vermogen		
4a Algemene reserve	7.670.743	9.040.304
4b Bestemde reserve	1.041.057	0
	8.711.800	9.040.304
5 Voorzieningen	270.707	525.780
6 Kortlopende schulden	5.748.870	3.827.616
Totaal	14.731.377	13.393.700

Staat van baten en lasten 2022

Bedragen x €1

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Contributie gefinancierde activiteiten			
Baten			
7 Contributie	5.361.129	5.361.126	5.283.459
8 Rentebaten	0	0	0
9 Baten evenementen	199.647	175.000	50.900
10 Overige baten	118.355	119.000	133.118
Totaal baten	5.679.131	5.655.126	5.467.477
Lasten			
11 Personeelskosten	6.994.335	7.516.403	6.424.520
12 Huisvesting, ICT & bureaunkosten	713.763	715.000	673.438
13 Kosten beleidsdomeinen	962.396	897.000	798.097
Totaal lasten bruto	8.670.494	9.128.403	7.896.055
14 Af: Toerekening aan projecten	0	0	0
15 Af: Toerekening aan capaciteitsfunctie	1.312.163	1.482.632	1.139.088
16 Af: Toerekening beheerorganisatie 10voordeleraar	1.396.940	1.492.942	1.343.854
Totaal toerekening	2.709.103	2.975.574	2.482.942
Saldo lasten netto	5.961.391	6.152.829	5.413.113
Resultaat contributie gefinancierde activiteiten	-282.260	-497.703	54.364

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie 2021
Extern gefinancierde activiteiten			
Transport:			
resultaat contributie gefinancierde activiteiten	-282.260	-497.703	54.364
Projecten			
17 Projectbaten	1.890.323	1.268.965	824.767
18 Af: Out of pocketkosten	1.851.034	1.194.000	749.427
14 Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	0	0	0
19 Af: Toegerekende kosten vanuit <i>10voordeleraar</i>	46.806	74.965	75.340
Resultaat projecten	-7.517	0	0
Capaciteitsfunctie			
20 Baten capaciteitsfunctie	1.273.436	1.482.632	1.130.407
15 Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	1.312.163	1.482.632	1.139.088
Resultaat capaciteitsfunctie	-38.727	0	-8.681
Beheerorganisatie <i>10voordeleraar</i>			
21 Baten beheerorganisatie <i>10voordeleraar</i> 3.807.036	3.648.977	3.044.890	
22 Af: Out of pocketkosten	2.456.902	2.231.000	1.776.375
16 Af: Toegerekende kosten vanuit vereniging	1.396.940	1.492.942	1.343.854
19 Bij: Toerekening aan project Instroom pabo	46.806	74.965	75.340
Resultaat beheerorganisatie 10vdl	0	0	1
Resultaat extern gefinancierde activiteiten	-46.244	0	-8.680
Resultaat vereniging	-328.504	-497.703	45.684
Bestemming resultaat			
<i>Algemene reserve:</i>			
Resultaat vereniging	30.439	-2.173	45.684
<i>Bestemde reserve:</i>			
Resultaat vereniging	-358.943	-495.530	0
Totaal (mutatie eigen vermogen)	-328.504	-497.703	45.684

Kasstroomoverzicht 2022

Bedragen x €1

Kasstroom uit operationele activiteiten	2022	2021
Bedrijfsresultaat	-328.504	45.684
Aanpassingen voor:		
– Afschrijvingen immateriële vaste activa	3.124	3.123
– Afschrijvingen materiële vaste activa	185.837	168.154
– Mutatie voorzieningen	-255.073	-117.814
– Veranderingen in werkkapitaal:		
– Mutatie vorderingen	-1.689.631	54.125
– Mutatie kortlopende schulden	1.921.254	142.320
	165.511	249.908
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	-162.993	295.592
Kasstroom uit operationele activiteiten	-162.993	295.592
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		
– <i>Investeringen in immateriële vaste activa</i>	0	0
– <i>Investeringen in materiële vaste activa</i>	-232.840	-92.093
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-232.840	-92.093
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		
– <i>Ontvangsten uit langlopende schulden</i>	0	0
– <i>Aflossingen van langlopende schulden</i>	0	0
– <i>Betaald dividend</i>	0	0
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
Mutatie liquide middelen	-395.833	203.499

Toelichting op de kasstroom

Uit het kasstroomoverzicht blijkt dat de liquide middelen zijn afgenomen met €396.000.

Algemene toelichting bij de jaarrekening

De jaarrekening is opgesteld op grond van algemeen aanvaarde grondslagen voor financiële verslaggeving en in het bijzonder de verslaggevingsregels zoals die gelden voor organisaties zonder winststreven (Richtlijn voor de jaarverslaggeving 640).

Grondslagen van waardering en van bepaling van het resultaat

Waardering balans

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingsprijs dan wel lagere bedrijfswaarde onder aftrek van afschrijvingen. Op de immateriële vaste activa wordt lineair afgeschreven op basis van verwachte economische levensduur. Aanschaffingen met een waarde van minder dan €1.000 worden niet geactiveerd maar in de resultatenrekening als last verantwoord.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen verkrijgingprijs of vervaardigingsprijs dan wel lagere bedrijfswaarde onder aftrek van afschrijvingen. Op de materiële vaste activa wordt lineair afgeschreven op basis van verwachte economische levensduur. Aanschaffingen met een waarde van minder dan €1.000 of bestedingen met een waarde van minder dan €5.000 voor meerjarig onderhoud worden niet geactiveerd maar in de resultatenrekening als last verantwoord. In 2022 is ten aanzien van de airconditioninginstallatie aan de kant van de Prinsessegracht een schattingswijziging doorgevoerd met betrekking tot de afschrijvingsduur. Deze is aangepast van 10 naar 15 jaar. Er is in 2021 10% afgeschreven. In de resterende 14 jaar wordt de resterende 90% afgeschreven.

Vorderingen

Door de VH zijn activiteiten uitgevoerd waarvoor vorderingen bestaan op derden. Ten behoeve van het risico van oninbare debiteuren kan op basis van individuele beoordeling van de openstaande posten per 31 december een voorziening worden opgenomen. Het saldo van uitgevoerde activiteiten dat te vorderen is van derden is op de balans opgenomen onder de vorderingen. Vorderingen worden gewaardeerd tegen nominale waarde.

Voorziening wachtgeldverplichtingen

De VH is eigen risicodragers voor de wachtgeldverplichtingen. Voor de hiermee samenhangende verplichtingen is een voorziening getroffen. De voorziening betreft de meest conservatieve schatting van de maximale bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Voorziening personeelsuitgaven (jubilea)

De hoogte van de voorziening personeelsuitgaven (jubilea) is bepaald aan de hand van een ramingsmodel voor de contante waarde van de toekomstige verplichtingen. Dit model houdt rekening met alle toekomstige verplichtingen op basis van schaalmaxima, het gemiddelde personeelsverloop en een disconteringspercentage voor het bepalen van de contante waarde. Het gehanteerde model betreft een zo accuraat mogelijke interne inschatting. In 2022 is een schattingswijziging doorgevoerd van een voorziening voor de volledige verplichting naar een voorziening welke is gebaseerd op een tijdsevenredige opbouw.

Kortlopende schulden

Door de VH zijn activiteiten uitgevoerd waarvoor verplichtingen bestaan aan derden. Het saldo van uitgevoerde activiteiten waarvoor verplichtingen bestaan aan derden is op de balans opgenomen onder de kortlopende schulden.

Het saldo van de projecten waarvoor de VH het management voert, is vermeld onder de kortlopende schulden. Het saldo ultimo boekjaar geeft de nog beschikbare projectsubsidies weer (bevoorschotting minus reeds verantwoorde baten) en bestaat uit een verplichting aan de subsidieverstrekker uit hoofde van lopende of reeds afgesloten maar nog niet afgerekende projecten.

De overige personeelsbeloningen betreffen beloningen welke deel uitmaken van het beloningspakket, zoals vakantietoeslag, eindejaarsuitkering en uit te betalen vakantiedagen. De hiermee samenhangende verplichtingen zijn opgenomen onder de kortlopende schulden betreffen de beste schatting van de bedragen die noodzakelijk zijn om de desbetreffende verplichtingen per balansdatum af te wikkelen.

Resultaatbepaling

Resultaatbepaling

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen enerzijds de som van de opbrengst-waarde van de geleverde prestaties, subsidies en contributies met betrekking tot het boekjaar en de ontvangen rente uit eigen middelen en anderzijds de som van de kosten en andere lasten over het jaar. De opbrengsten worden verantwoord in het jaar waarin zij zijn gerealiseerd, verliezen zodra zij voorzienbaar zijn. De kosten worden toegerekend aan het jaar waarop zij betrekking hebben.

Belastingen

VH is gelet op haar rechtsvorm slechts belastingplichtig voor de vennootschapsbelasting indien en voor zover een onderneming wordt gedreven. Op dit moment wordt de vpb-positie onderzocht. Vooralsnog is er geen aanleiding om een latentie op te nemen.

Pensioenen

De VH is voor wat betreft de pensioenregeling aangesloten bij een bedrijfstakpensioenfonds en maakt derhalve gebruik van de mogelijkheid een toegezegd-pensioenregeling te verwerken als een toegezegde-bijdrageregeling. In geval van een tekort bij het pensioenfonds heeft de VH geen verplichting tot het voldoen van aanvullende bijdragen anders dan hogere toekomstige premies. De risico's verbonden aan deze pensioenregeling zijn derhalve niet tot uitdrukking gebracht in de balans.

Overig

Vergelijking met voorgaand jaar

De gehanteerde grondslagen van waardering en resultaatsbepaling zijn conform voorgaand jaar. Indien noodzakelijk zijn ten behoeve van het inzicht de vergelijkende cijfers opnieuw gerubriceerd.

Vreemde valuta

Indien activa en passiva luiden in vreemde valuta heeft omrekening plaatsgevonden tegen de officiële koersen per balansdatum. Transacties in vreemde valuta zijn gewaardeerd tegen de op dat moment geldende koers. Koersverschillen komen ten gunste of ten laste van de staat van baten en lasten.

Toelichting op de balans per 31 december 2022

1 Immateriële vaste activa	Website	Software	Totaal
Bedragen x €1			
1 januari 2022			
Aanschafwaarde	83.487	15.617	99.104
Cumulatieve afschrijvingen	-83.487	-3.904	-87.391
Boekwaarde 1 januari 2022	0	11.713	11.713
Mutaties in 2022			
Investerings	0	0	0
Afschrijvingen	0	-3.124	-3.124
Inhaalafschrijvingen	0	0	0
Desinvesteringen	0	0	0
Cum.afsch.desinvesteringen	0	0	0
Totaal mutaties in 2022	0	-3.124	-3.124
31 december 2022			
Aanschafwaarde	83.487	15.617	99.104
Cumulatieve afschrijvingen	-83.487	-7.028	-90.515
Boekwaarde 31 december 2022	0	8.589	8.589

De afschrijvingstermijnen die voor de immateriële vaste activa worden gehanteerd zijn als volgt:

- Website 5 jaar
- Software 5 jaar

2 Materiële vaste activa	Gebouwen	Meubilair	Machines/ apparatuur	Totaal
--------------------------	----------	-----------	-------------------------	--------

Bedragen x €1

1 januari 2022

Aanschafwaarde	4.825.377	863.504	449.146	6.138.027
Cumulatieve afschrijvingen	-1.228.030	-816.790	-313.504	-2.358.324

Boekwaarde 1 januari 2022	3.597.347	46.714	135.642	3.779.703
----------------------------------	------------------	---------------	----------------	------------------

Mutaties in 2022

Investerings	153.402	0	79.438	232.840
Afschrijvingen	-104.429	-13.233	-62.646	-180.308
Inhaalafschrijvingen	0	0	-5.530	-5.530
Desinvesteringen	0	0	-79.961	-79.961
Cum.afsch.desinvesteringen	0	0	79.961	79.961

Totaal mutaties in 2022	48.973	-13.233	11.263	47.003
--------------------------------	---------------	----------------	---------------	---------------

31 december 2022

Aanschafwaarde	4.978.779	863.504	448.623	6.290.906
Cumulatieve afschrijvingen	-1.332.459	-830.023	-301.718	-2.464.200

Boekwaarde 31 december 2022	3.646.320	33.481	146.905	3.826.706
------------------------------------	------------------	---------------	----------------	------------------

Toelichting

De in 2022 gepleegde investeringen zijn als volgt te specificeren:

Gebouwen

Airconditioning Jan Evertstraat	143.793
Uitbreiding brandtrap	6.288
Deur PG2	3.321
Totaal	153.402

Machines en apparatuur

Laptops	37.773
Servers en infrastructuur	41.665
Totaal	79.438

De afschrijvingstermijnen die voor de materiële vaste activa worden gehanteerd zijn als volgt:

- Gebouw Jan Evertstraat	50 jaar
- Airconditioningsinstallaties	15 jaar
- Verbouwingen	10 jaar
- Meubilair	10 jaar
- Automatiseringsapparatuur	4 jaar
- Databekabeling	10 jaar
- Apparatuur repro	5 jaar

Het pand van de VH bestaat uit twee bouwkundige delen maar is kadastraal gezien één pand.

Op het deel van het pand aan de Prinsessegracht wordt niet afgeschreven, op het deel van het pand aan de Jan Evertstraat wel. Het totale pand wordt afgeschreven tot een restwaarde van €2.650.000 per oktober 2043. De marktwaarde zal te zijner tijd naar verwachting hoger zijn dan de restwaarde waardoor er thans geen reden is tot afwaardering van de boekwaarde van het pand. Het pand is in mei 2017 getaxeerd op een marktwaarde van €6.985.000. De WOZ-waarde bedroeg op 1 januari 2022 €5.560.000.

3 Vlottende activa

3a Vorderingen

Bedragen x €1	2022	2021
Debiteuren	920.692	191.179
Nog te factureren en ontvangen bedragen	2.645.521	1.732.008
Vooruitbetaalde bedragen	423.071	376.466
Totaal vorderingen	3.989.284	2.299.653

- De post debiteuren bestaat voornamelijk uit facturen aan Zestor en diverse hogescholen. Het saldo ultimo 2022 is hoger dan ultimo 2021 omdat er in december 2022 meer facturen zijn verzonden dan in december 2021. De voorschotfacturen voor de contributie 2023 zijn verzonden in januari 2023 en zitten derhalve niet in het debiteurensaldo.
- De post nog te factureren en ontvangen bedragen betreft met name nog te factureren bedragen voor het Bestuursakkoord flexibilisering lerarenopleidingen 2022, hbo monitor 2022, FastSwitch en de sectorraad KUO (samen 89% van het totaal).
- De post vooruitbetaalde bedragen heeft met name betrekking op de Citrus Andriessen 2023 (75% van het totaal, *10voordeleraar*) en verder op diverse vooruitbetaalde bedragen zoals verzekeringspremies en de bestuurdersconferentie 2023.

3b Liquide middelen

Bedragen x €1	2022	2021
Saldo kas	61	69
Voorraad waardebonnen	0	520
Saldo banken	6.906.737	7.302.042
Totaal liquide middelen	6.906.798	7.302.631

4 Het eigen vermogen

4a Algemene reserve

Bedragen x €1	2022	2021
Saldo 1 januari	9.040.304	8.994.620
Naar bestemde reserve per 1 januari	-1.400.000	0
Resultaatbestemming	30.439	45.684
Totaal algemene reserve	7.670.743	9.040.304

4b Bestemde reserve

Bedragen x €1	2022	2021
Saldo 1 januari	0	0
Van algemene reserve per 1 januari	1.400.000	0
Resultaatbestemming	-358.943	0
Totaal bestemde reserve	1.041.057	0

Per 1 januari 2022 is ten laste van de algemene reserve een bestemde reserve gevormd van €1.400.000. Gedurende periode 2022 tot en met 2024 worden de resultaten volgend uit het investeringsplan 2022-2024 ten laste gebracht van de bestemde reserve. Voor 2022 was een investering en daarmee een onttrekking aan de bestemde reserve begroot van €495.530. De onttrekking aan de bestemde reserve is daarmee €136.587 lager dan begroot.

5 Voorzieningen

Bedragen x €1	2022	2021
Voorziening wachtgeldverplichtingen	176.063	386.829
Voorziening personeelsuitgaven (jubilea)	94.644	138.951
Totaal voorzieningen	270.707	525.780
Kort (= < jaar)	139.919	195.847
Lang (> jaar)	130.788	329.933
Totaal	270.707	525.780

Van de totale post voorzieningen heeft een bedrag €140.000 betrekking op verplichtingen met een looptijd tot één jaar en €131.000 op verplichtingen met een looptijd langer dan een jaar.

Voorziening wachtgeldverplichtingen

Bedragen x €1	2022	2021
Saldo 1 januari	386.829	522.854
Dotatie	0	38.330
Onttrekking	-115.206	-93.961
Vrijval	-95.560	-80.394
Totaal voorziening wachtgeldverplichtingen	176.063	386.829
Kort (= < jaar)	134.936	180.922
Lang (> jaar)	41.127	205.907
Totaal	176.063	386.829

Het saldo per 31 december 2022 heeft betrekking op vier personen. De onttrekkingen in 2022 hebben betrekking op alle personen die gedurende 2022 geheel of gedeeltelijk in de wettelijke of bovenwettelijke wachtgeldregeling zaten. De vrijval in 2022 betreft de lager dan berekende onttrekkingen in 2022 voor vier personen en één volledige vrijval. Een deel hiervan heeft betrekking op de extern gefinancierde activiteiten.

Voorziening personeelsuitgaven (jubilea)

Bedragen x €1	2022	2021
Saldo 1 januari	138.951	120.740
Dotatie	20.695	28.257
Onttrekking	-11.917	-10.046
Vrijval	-53.085	0
Totaal voorziening personeelsuitgaven (jubilea)	94.644	138.951
Kort (= < jaar)	4.983	14.925
Lang (> jaar)	89.661	124.026
Totaal	94.644	138.951

Het saldo per 31 december 2022 betreft de berekende stand per die datum op basis van de per die datum in dienst zijnde medewerkers. In 2022 is een schattingswijziging doorgevoerd van een voorziening voor de volledige verplichting naar een voorziening welke is gebaseerd op een tijdsevenredige opbouw. De vrijval heeft betrekking op deze schattingswijziging.

6 Kortlopende schulden

Bedragen x €1	2022	2021
Projecten		
Je ogen uitkijken (subsidie OCW + bijdrage hogescholen)	0	188.695
Instroom pabo (subsidie OCW)	479.555	183.800
Vervolg instroom pabo (subsidie OCW)	195.593	0
LLO-Katalysator	171.365	0
FastSwitch (subsidie OCW)	20.279	0
Beheerorganisatie 10voordeleraar		
Voorschot hogescholen 10voordeleraar	250.543	269.702
Nog te betalen bedragen 10voordeleraar	557.575	601.613
Professionaliseringsgelden Peerreview	236.223	298.773
Overig		
Schulden aan leveranciers (crediteuren)	2.132.957	881.607
Te betalen aan Belastingdienst	279.764	244.450
Te betalen vakantietoeslag en eindejaarsuitkering	248.929	220.955
Te betalen vakantiedagen	245.126	187.862
Te betalen salaris	15.074	230
Nog te betalen bedragen	335.457	387.443
Vooruitontvangen bedragen	66.916	147.102
UAS4Europe	36.420	0
UASNL	362.891	51.916
AC-scholenoverleg	32.625	92.413
Netwerk O&O	29.670	29.018
Sectorraad HEO	0	5.247
Sectorraad HGZO	16.896	5.054
Personeelsvereniging	33.884	28.486
Collectieve AOV personeel	1.126	3.250
Saldo diversen & afronding	2	0
Totaal kortlopende schulden	5.748.870	3.827.616

- De kortlopende schulden zijn ten opzichte van 2021 in totaal toegenomen met €1.921.000.
- De kortlopende schulden uit hoofde van projecten zijn in totaal toegenomen met €494.000.
- De kortlopende schulden uit hoofde van de beheerorganisatie *10voordeleraar* zijn in totaal afgenomen met €126.000.
- Alle overige posten samen zijn goed voor een toename van de kortlopende schulden met een bedrag van €1.553.000. Dit is grotendeels het gevolg van een toename van het crediteurensaldo met €1.251.000, onder andere door een aantal in december 2022 ontvangen grote facturen voor het project Aanloopfase LLO-Katalysator. Van het crediteurensaldo per 31 december 2022 was €1.652.000 (77%) tussen de 0 en 30 dagen oud en €361.000 (17%) tussen de 31 en 60 dagen oud. €120.000 (6%) was ouder dan 60 dagen.

Niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen

Leaseverplichtingen

De VH heeft een leasecontract voor een auto voor de voorzitter. De contractuele verplichtingen loopt tot 13 november 2024. De leaseverplichting voor de resterende looptijd bedraagt €32.966, berekend tegen het prijspeil van februari 2023.

Toelichting op de staat van baten en lasten 2022

Contributie gefinancierde activiteiten

Bedragen x €1	realisatie 2022	begroting 2022	realisatie 2021
Baten			
7 Contributie			
Basiscontributie	5.361.129	5.361.126	5.283.459
Af: contributiebijstelling	0	0	0
Totaal contributie	5.361.129	5.361.126	5.283.459
8 Rentebaten			
	0	0	0
9 Baten evenementen			
	199.647	175.000	50.900
10 Overige baten			
	118.355	119.000	133.118
Totaal baten	5.679.131	5.655.126	5.467.477

7 Contributies

Onder deze post zijn de contributiebijdragen opgenomen die de vereniging conform de begroting 2022 aan de leden in rekening heeft gebracht. De VH kent 38 leden, te weten de 36 bekostigde hogescholen plus twee geassocieerde leden, de Politieacademie en het Nederlands Instituut voor Publiek Veiligheid.

8 Rentebaten

Er zijn over 2022 geen rentebaten ontvangen.

9 Baten evenementen

Hier worden de baten van de betaalde evenementen verantwoord. Deze zijn wat hoger uitgevallen dan begroot. De kosten waren ook hoger.

10 Overige baten

De overige baten betreffen detacheringen c.q. vergoedingen voor ingezet personeel, vacatiegelden en vergoedingen voor gevoerde administraties voor derden.

Bedragen x €1	realisatie 2022	begroting 2022	realisatie 2021
Lasten			
11 Personeelskosten			
Salarissen			
Salarissen inclusief onvoorzien	6.736.085	7.110.403	6.215.186
Totaal salarissen	6.736.085	7.110.403	6.215.186
Overige personeelskosten			
Collectieve arbeidsongeschiktheidsverzekering	13.535	13.000	12.189
Diensten van derden / inhuur externen	52.722	21.000	33.332
Diverse personeelskosten	60.546	34.000	55.579
Kosten arbovoorzieningen	15.449	27.000	16.764
Kosten gezondheidsbeleid	20.864	43.000	20.881
Leaseauto	20.966	20.000	19.474
Organisatieontwikkeling	0	40.000	0
Reis- en verblijfkosten	75.999	85.000	23.551
Vorming en opleiding	80.649	80.000	51.078
Wervingskosten	13.080	43.000	18.550
WW-uitgaven/mutatie voorziening wachtgeldverplichtingen	-95.560	0	-42.064
Totaal overige personeelskosten	258.250	406.000	209.334
Totaal personeelskosten	6.994.335	7.516.403	6.424.520

Salarissen

De salariskosten liggen in totaal €374.000 onder begroot, bestaande uit lagere kosten op de contributiegefinancierde activiteiten (€160.000 lager) en tevens lagere kosten op de extern gefinancierde activiteiten (€214.000 lager).

De lagere salariskosten op de contributiegefinancierde activiteiten worden grotendeels veroorzaakt door niet ingevulde vacatureruimte. De lagere salariskosten op extern gefinancierde activiteiten zijn overwegend het gevolg van niet ingevulde vacatureruimte bij Zestor. Bij de beheerorganisatie *10voordeleraar* zijn de salariskosten ook lager door de externe invulling van een vacature. Deze externe kosten zijn direct ten laste van de out of pocketkosten van *10voordeleraar* geboekt. Aangezien de lagere salariskosten op externe gefinancierde activiteiten ook leiden tot een lagere doorbelasting heeft dit per saldo geen resultaat-effect.

Overige personeelskosten

De overige personeelskosten zijn samen €148.000 lager dan begroot en dit is inclusief de mutatie op de voorziening wachtgeldverplichtingen van €96.000 (vrijval).

De lagere kosten zijn het gevolg van volgende oorzaken.

- De mutatie (vrijval) van de voorziening wachtgeldverplichtingen bedraagt €96.000 (dit wordt niet begroot). Het betreft een vrijval van €55.000 ten gunste van de contributiegefinancierde activiteiten en een vrijval van €41.000 ten gunste van de extern gefinancierde activiteiten.
- De post organisatieontwikkeling is geheel niet aangesproken. Enkele samenhangende kosten zijn geboekt ten laste van vorming en opleiding.
- De post diensten van derden €32.000 hoger uitgevallen. Dit is vooral het gevolg van niet begrote kosten voor externe buitenlandse salarisverwerking en daarmee samenhangende fiscale advisering en ondersteuning.
- De post wervingskosten is €30.000 lager uitgevallen omdat er geen externe werving- en selectietrajecten hebben plaatsgevonden.
- De diverse personeelskosten zijn €27.000 hoger uitgevallen zonder specifieke oorzaak. Deze post was te laag begroot.
- De kosten voor gezondheidsbeleid zijn €22.000 lager dan begroot door een lagere kantoorbezetting.
- De overige posten samen zijn goed voor lagere kosten van €18.000.

12 Huisvesting, ICT & bureaunkosten

Bedragen x €1

	realisatie	begroting	realisatie
	2022	2022	2021
Huisvesting			
Afschrijvingskosten gebouwen + verbouwingen	104.429	110.000	97.370
Diverse belastingen	1.063	2.000	1.012
Diverse huisvestingskosten	0	5.000	0
Energiekosten	59.402	55.000	54.840
Jaarlijks onderhoud	35.422	30.000	31.769
Onroerendzaakbelasting	21.603	21.000	20.491
Schoonmaakkosten	92.130	87.000	86.799
Servicekosten huisvesting	36.305	45.000	37.014
Water	1.012	2.000	750
Totaal huisvestingskosten	351.366	357.000	330.045

Bedragen x €1	realisatie 2022	begroting 2022	realisatie 2021
ICT			
Afschrijvingskosten machines & apparatuur	68.175	65.000	56.518
Afschrijvingskosten software	3.123	3.500	3.123
Diverse ICT	3.672	5.000	0
Kosten internet	11.117	15.000	14.117
Kosten printers (tikkosten)	1.250	5.000	2.414
Machines en apparatuur (aanschaffingen < 1.000)	25.590	20.000	27.001
Onderhoud machines en apparatuur	609	2.000	5.415
Onderhoud, support en licenties software	63.548	63.500	60.725
Software	0	0	0
Systeembeheer	11.355	5.000	0
Totaal ICT	188.439	184.000	169.313
Bureaunkosten			
Accountantskosten	27.403	28.000	27.888
Afschrijvingskosten meubilair	13.234	17.000	14.266
Assurantiën	25.381	21.000	21.115
Diverse bureaunkosten	12.077	5.000	380
Diverse bureaunkosten - negatieve rente	27.884	32.000	47.258
Kantine / koffie- en theevoorziening	13.373	19.000	13.733
Kantoorbenodigdheden	2.286	3.000	1.602
Meubilair	2.235	0	3.346
Papierkosten	943	2.000	0
Portokosten	9.596	10.000	11.933
Servicekosten bureau	9.991	10.000	6.899
Telefoonkosten	29.555	27.000	25.660
Totaal bureaunkosten	173.958	174.000	174.080
Totaal huisvesting, ICT en bureaunkosten	713.763	715.000	673.438

In totaal is op huisvesting, ICT en bureaunkosten €1.000 minder besteed dan begroot.

De huisvestingskosten zijn wat lager uitgekomen en de ICT-kosten wat hoger, in alle gevallen door relatief kleine plussen en minnen. De bureaunkosten zijn in totaal uitgekomen op het begrote bedrag met daarbinnen ook wat plussen en minnen.

13 Kosten beleidsdomeinen

Bedragen x €1	realisatie 2022	begroting 2022	realisatie 2021
Algemene vergadering	53.381	50.000	20.805
Bestuurlijke informatievoorziening	1.395	2.000	1.313
Bestuurscommissies	52.868	40.000	12.363
Bestuurskosten	18.457	20.000	42.163
Brancheprotocol Kwaliteit Onderzoek (BKO)	54.826	87.000	77.069
Publicaties	41.034	50.000	73.378
Deelname externe organisaties	207.449	196.000	181.158
Diverse representatiekosten	3.586	5.000	2.411
Diverse verenigingskosten	930	10.000	5.893
Monitoring & abonnementen	35.520	40.000	48.333
Beeld & campagnes	4.463	10.000	10.784
Extern advies	180.442	60.000	141.658
Bijeenkomsten	5.313	15.000	13.685
Inhuur t.b.v. organisatieontwikkeling	0	0	16.456
Internationalisering	8.526	5.000	191
Nieuwjaarsreceptie	2.569	10.000	0
Onderhoud website	18.145	15.000	10.149
Out of pocketkosten evenementen	219.741	200.000	66.207
Sectorale adviescolleges	17.278	16.000	8.851
Sectorplannen	24.438	35.000	56.876
Vergaderkosten bureau	12.035	31.000	8.354
Totaal kosten beleidsdomeinen	962.396	897.000	798.097

De kosten beleidsdomeinen bestaan uit kosten welke een directe relatie met de beleidsdomeinen hebben. Deze kosten zijn in de activiteitenbegroting en -rapportage gekoppeld aan de beleidsdomeinen. De kosten beleidsdomeinen zijn in totaal €65.000 hoger dan begroot. De zeven grootste verschillen (allemaal groter dan €10.000 absoluut) staan hieronder toegelicht.

- De post extern advies is € 120.000 hoger, met name door de kosten voor de stuurgroep krimp maar ook door extra ondersteuningskosten voor de LLO-agenda.
- De kosten voor het Brancheprotocol Kwaliteit Onderzoek (BKO) zijn €32.000 lager door een pauze tussen het aflopen van het oude BKO per 1 september 2022 en het starten van het nieuwe BKO per 1 januari 2023.
- De out of pocketkosten voor de evenementen zijn €20.000 hoger maar de baten zijn ook hoger.
- De post vergaderkosten is €19.000 lager uitgekomen.
- De post bestuurscommissies is daarentegen €13.000 hoger uitgekomen.
- De post deelname in externe organisaties is €11.000 hoger uitgekomen, onder andere door een niet begrote bijdrage aan het Nationaal Programma Open Science.
- De post sectorplannen is €11.000 lager uitgekomen.
- Alle overige posten samen zijn in totaal €37.000 lager dan begroot.

14 Af: Toerekening aan projecten

Bedragen x €1	realisatie 2022	begroting 2022	realisatie 2021
Salarissen	0	0	0
Overhead	0	0	0
Totaal toerekening aan projecten	0	0	0

De VH kan vanuit de eigen exploitatie salaris- en overheadkosten toe aan projecten toerekenen. Aangezien er voor 2022 geen projecten waren begroot en in uitvoering zijn geweest waaraan vanuit het VH-bureau salaris en overhead worden toegerekend, staan de begroting en realisatie 2022 op nul. NB: het project Instroom pabo wordt uitgevoerd door de beheerorganisatie *10voordeleraar* dus de toerekeningen van salaris en overhead vinden plaats vanuit *10voordeleraar*. De projecten Zienderogen voortuit, FastSwitch en Aanloophase LLO-katalysator kennen alleen out of pocketkosten.

15 Af: Toerekening aan capaciteitsfunctie

Bedragen x €1	realisatie 2022	begroting 2022	realisatie 2021
Salarissen	1.081.089	1.243.982	917.214
Overhead	231.074	238.650	221.874
Totaal toerekening aan capaciteitsfunctie	1.312.163	1.482.632	1.139.088

De VH rekent vanuit de eigen exploitatie salaris- en overheadkosten toe aan de capaciteitsfunctie.

Deze toerekeningen hebben betrekking op de volgende stichtingen en sectorraden:

- Stichting Zestor
- Sectorraad htno
- Sectorraad hss
- Sectorraad heo
- Sectorraad hgzo
- UASNL

De totale doorbelasting ligt €170.000 lager dan begroot. Hiervan is €163.000 (lager) grotendeels het gevolg van het niet invullen van vacatureruimte bij Zestor. De toerekening van overhead ligt €7.000 lager.

16 Af: Toerekening beheerorganisatie 10voordeleraar

Bedragen x €1	realisatie 2022	begroting 2022	realisatie 2021
Salarissen	1.231.353	1.323.942	1.174.464
Overhead	165.587	169.000	169.390
Totaal toerekening aan beheerorganisatie 10voordeleraar	1.396.940	1.492.942	1.343.854

De VH rekent vanuit de eigen exploitatie salaris- en overheadkosten toe aan de beheerorganisatie 10voordeleraar. De toegerekende salariskosten liggen €96.000 lager wat voor €93.000 het gevolg is van lagere salariskosten door niet ingevulde vacatureruimte (€52.000) en een vrijval van de voorziening wachtgeldverplichtingen ten gunste van 10voordeleraar (€41.000). Verder is er iets minder overhead in rekening gebracht.

Extern gefinancierde activiteiten

Projecten

In 2022 heeft dit betrekking op de volgende projecten:

- Instroom pabo
- Zienderogen vooruit
- FastSwitch
- Aanloopfase LLO-katalysator

Zienderogen vooruit geeft bij een klein negatief resultaat effect een overschrijding van de kosten met €8.000 niet aanvullend bij de leden in rekening is gebracht. Instroom pabo, FastSwitch en aanloopfase LLO-katalysator geven geen resultaat effect aangezien de projectbaten gelijk zijn aan de kosten. Van deze projecten kent alleen Instroom pabo toegerekende salaris- en overheadkosten.

17 Projectbaten

Bedragen x €1	realisatie 2022	begroting 2022	realisatie 2021
Instroom pabo	395.888	735.965	511.311
Extra activiteiten instroom pab	o 0	0	68.296
Zienderogen vooruit	188.695	0	85.705
FastSwitch	577.104	533.000	159.455
Aanloofase LLO-katalysator	728.636	0	0
Totaal baten projecten	1.890.323	1.268.965	824.767

18 Af: Out of pocketkosten

Bedragen x €1	realisatie 2022	begroting 2022	realisatie 2021
Instroom pabo	349.082	661.000	441.327
Extra activiteiten instroom pabo	0	0	62.941
Zienderogen vooruit	196.212	0	85.705
FastSwitch	577.104	533.000	159.454
Aanloofase LLO-katalysator	728.636	0	0
Totaal out of pocketkosten projecten	1.851.034	1.194.000	749.427

19 Af: Toegerekende kosten vanuit 10voordeleraar

Bedragen x €1	realisatie 2022	begroting 2022	realisatie 2021
SSalarissen	43.067	66.690	69.650
Overhead	3.739	8.275	5.690
Totaal toegerekende kosten vanuit 10voordeleraar	46.806	74.965	75.340

Capaciteitsfunctie

Het resultaat op de capaciteitsfunctie is €38.000 negatief. Dit is het gevolg van het verschil tussen de werkelijk toegerekende kosten en de gefactureerde bijdragen voor de sectorraadondersteuning. De facturatie is op basis van de begroting en niet op basis van de werkelijke kosten. Het grootste verschil is veroorzaakt door de sectorraad htno. Wegens ziekte zijn daar niet de volledige kosten in rekening gebracht bij de deelnemende hogescholen.

Beheerorganisatie 10voordeleraar

De beheerorganisatie 10voordeleraar geeft geen resultaat-effect aangezien de baten gelijk zijn aan de out of pocketkosten plus de toegerekende salaris- en overheadkosten. 10voordeleraar valt uiteen in zes subactiviteiten met elk een eigen bron van financiering (landelijke kennistoetsen, peerreview, expertisecentrum jonge kind, expertisecentrum over grenzen, implementatie bestuursakkoord en vervolg Instroom pabo). Daarnaast zijn er twee detacheringen vanuit 10voordeleraar, aan een hogeschool en aan MBO-diensten.

In de realisatie 2022 zijn de baten €158.000 hoger dan begroot en zijn de totale out of pocketkosten van 10voordeleraar €226.000 hoger dan begroot. Het verschil van €68.000 betreft het saldo van de toegerekende kosten van de vereniging aan 10voordeleraar en van 10voordeleraar aan Instroom pabo. De belangrijkste oorzaak voor deze hogere baten en lasten is de activiteit Implementatie bestuursakkoord. Deze activiteit was niet begroot.

De landelijke kennistoetsen zijn €250.000 lager uitgekomen dan begroot. De out of pocketkosten zijn €160.000 lager uitgevallen en verder kon een deel van de toegerekende salariskosten worden toegerekend aan de andere activiteiten. Dit betekent dat de hogescholen voor de landelijke kennistoetsen gezamenlijk €250.000 terug kunnen verwachten. Per hogeschool kan het bedrag variëren (het kan zelfs een bijbetaling zijn), afhankelijk van het aantal afgenomen toetsen.

De kosten voor Peerreview zijn €120.000 lager uitgekomen. De baten zijn daarmee ook €120.000 lager. Er is in beginsel €600.000 per jaar beschikbaar.

Aan het begeleiden van de opstart van het expertisecentrum jonge kind is €11.000 toegerekend. Dit was niet begroot.

Aan het begeleiden van de opstart van het expertisecentrum over grenzen is €2.000 toegerekend. Er was €10.000 begroot.

Aan de implementatie bestuursakkoord is €130.000 toegerekend en de out of pocketkosten bedragen €1.111.000 (totaal €1.241.000). Er was in totaal €908.000 begroot. In totaal wordt er dus €333.000 meer dan begroot in rekening gebracht bij de hogescholen. Hiervoor kan een aantal redenen worden genoemd. In de eerste plaats zijn meer instellingen de gelegenheid gesteld om te participeren in de diverse werkgroepen om te komen tot een zo groot mogelijk draagvlak voor wat centraal is voorbereid voor de instellingen. Daarnaast heeft een aantal leden bij twee werkgroepen extra uren gemaakt. In het kader van draagvlak zijn er daarnaast diverse extra activiteiten georganiseerd. Vooral de fysieke activiteiten hebben extra kosten met zich meegebracht. Van de verwachte overschrijding van de kosten voor 2022 is eerder melding gemaakt in de Stuurgroep Lerarenopleidingen, het bestuur en de AV met de mededeling dat de kosten van 2021 juist lager waren dan begroot. De kosten worden via een retributiesystematiek in rekening gebracht aan de betreffende hogescholen. Via de bekostiging hebben de hogescholen middelen ontvangen van het ministerie van OCW voor de uitwerking van de plannen.

Het vervolgproject op Instroom pabo per 1 september 2022 is administratief verplaatst van de projecten naar de beheerorganisatie *10voordeleraar*. De out of pocketkosten bedragen €169.000 en toegerekende kosten bedragen €18.000. Dit was niet begroot.

Een medewerker is gedurende een deel van 2022 aan een hogeschool gedetacheerd. Dit zorgt voor €59.000 aan baten ter dekking van de salariskosten.

Een medewerker is gedurende een deel van 2022 aan MBO diensten gedetacheerd. Dit zorgt voor €38.000 aan baten ter dekking van de salariskosten.

Den Haag, 26 mei 2023

Namens het bestuur,

mr. M.H.J. Limmen,
voorzitter

drs. R. Minnée,
secretaris

Overige gegevens

- 1 Bestemming resultaat.
Het resultaat wordt middels de resultaatbestemming ten gunste respectievelijk ten laste gebracht van de algemene reserve respectievelijk de bestemde reserve.

2. Controleverklaring van de onafhankelijke accountant.
Deze is bijgevoegd.

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan: de Algemene Vergadering en het bestuur van Vereniging Hogescholen

A. Verklaring over de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2022

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2022 van Vereniging Hogescholen te Den Haag gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Hogescholen per 31 december 2022 en van het resultaat over 2022 in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 Organisaties zonder winststreven en de bepalingen van en krachtens de WNT.

De jaarrekening bestaat uit:

1. de balans per 31 december 2022;
2. de staat van baten en lasten over 2022; en
3. de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2022 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Hogescholen zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2022 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1 sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de controle of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven" en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven".

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met de in Nederland geldende RJ-Richtlijn 640 "Organisaties zonder winststreven" en de bepalingen van en krachtens de WNT. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vereniging in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vereniging te liquideren of de activiteiten te beëindigen of als beëindiging het enige realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De Algemene Vergadering is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de instelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen en het Controleprotocol WNT 2022. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vereniging;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vereniging haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat de vereniging haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Wij communiceren met de audit commissie onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Alphen aan den Rijn, 26 mei 2023

Van Ree Accountants

Was getekend: mr.drs. G.J. de Jong RA

Bijlagen

Bijlage 1: Overzicht lasten per activiteit (inzet personeel plus out of pocketkosten)

Overzicht lasten op basis van activiteiten.

Bedragen x €1.000

	Realisatie 2022	Begroting 2022	Realisatie vs begroting 2022	Jaar- rekening 2021
Beleidsdomeinen				
Verenigingszaken	858	762	96	802
Communicatie	1.148	1.220	-72	981
Algemeen onderwijsbeleid	933	973	-40	653
Onderzoek	658	698	-40	629
Sectoraal onderwijsbeleid	665	679	-14	758
Internationalisering	431	319	112	202
Arbeidsvoorwaarden	357	493	-136	496
Financiën en Governance	352	306	46	271
Informatievoorziening	248	249	-1	204
Strategische projecten	112	253	-141	220
Management	199	201	-2	197
Totaal contributie gefinancierde activiteiten	5.961	6.153	-192	5.413

Toelichting

Voor de begroting en de realisatie 2022 is gebruik gemaakt van een systematiek waarbij de totale lasten van de activiteiten (de beleidsdomeinen en management) één op één zijn te relateren aan de staat van baten en lasten. In de bovenstaande tabel is de begrote en gerealiseerde inzet in fte's op de activiteiten uitgedrukt in kosten. Vervolgens zijn de begrote en gerealiseerde out of pocketkosten van de activiteiten daarbij opgeteld. Het totaal van de begroting en realisatie 2022 in bovenstaande tabel (€6.153.000 respectievelijk €5.961.000) sluit aan op het saldo nettolasten op contributie gefinancierde activiteiten in de staat van baten en lasten. Zie bijlage 2 voor een nadere specificatie van de begrote en gerealiseerde inzet in fte's op de bovengenoemde activiteiten.

Contributieactiviteiten

Per activiteit staat hieronder een korte verklaring van de verschillen tussen de begrote kosten en de gerealiseerde kosten. Bij alle activiteiten geldt dat dit wordt verklaard door drie factoren:

- meer of minder inzet in fte's
- in combinatie met hogere nacalculatorische kosten ten opzichte van de voorcalculatorische kosten
- plus hogere of lagere out of pocketkosten

Verenigingszaken

De oorzaak voor de hogere kosten van €96.000 voor het beleidsdomein verenigingszaken valt uiteen in hogere kosten inzet (€18.000) en hogere out of pocketkosten (€78.000). De hogere kosten voor extern advies (stuurgroep krimp) liggen in hoofdzaak ten grondslag aan de hogere out of pocketkosten.

Communicatie

De kosten voor het beleidsdomein communicatie zijn €72.000 lager dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door €64.000 aan lagere kosten voor de inzet en €8.000 minder out of pocketkosten. De onderbezetting door vacatureruimte geeft lagere kosten voor de inzet.

Algemeen onderwijsbeleid

Het beleidsdomein algemeen onderwijsbeleid laat €40.000 aan lagere kosten zien. Dit valt uiteen in €70.000 aan lagere kosten voor inzet en €30.000 aan hogere out of pocketkosten. Lagere fte inzet veroorzaakt de lagere kosten voor de inzet en kosten voor extern advies in het kader van LLO zorgen voor hogere out of pocketkosten

Onderzoek

Het beleidsdomein onderzoek laat €40.000 aan lagere kosten zien. Dit is uit te splitsen in €6.000 aan minder kosten voor de inzet en €34.000 aan lagere out of pocketkosten. Vooral de lagere kosten voor het BKO veroorzaken de lagere out of pocketkosten.

Sectoraal onderwijsbeleid

De lagere kosten voor het beleidsdomein sectoraal onderwijsbeleid worden volledig veroorzaakt door de lagere out of pocketkosten. Vooral de lagere kosten voor de sectorplannen liggen hieraan ten grondslag.

Internationalisering

De hogere kosten (€112.000) voor Internationalisering worden bijna volledig veroorzaakt door hogere kosten inzet (€107.000) door verschuiving van fte inzet vanuit arbeidsvoorwaarden. Verder zijn de out of pocketkosten €5.000 hoger.

Arbeidsvoorwaarden

Het beleidsdomein arbeidsvoorwaarden laat €136.000 aan lagere kosten zien dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door €151.000 aan lagere kosten inzet tegenover €15.000 aan hogere out of pocketkosten. Door verschuiving naar internationalisering en andere invulling van vacatureruimte zorgen onder andere voor de lagere kosten voor inzet.

Financiën & Governance

De oorzaak van de hogere kosten (€46.000) op het beleidsdomein financiën en governance valt uiteen in €51.000 aan hogere kosten voor de inzet tegen €5.000 aan lagere out of pocketkosten. De hogere kosten voor inzet worden veroorzaakt door een kleine uitbreiding van de capaciteit. Externe ondersteuning voor de bestuurscommissie CAO zorgt o.a. hogere out of pocketkosten.

Informatievoorziening

Het beleidsdomein informatievoorziening laat €1.000 minder aan kosten zien dan begroot. Dit wordt veroorzaakt door €1.000 meer kosten op inzet tegenover €2.000 aan lagere out of pocketkosten.

Strategische projecten

Lagere inzet en niet invullen van vacatures zorgen voor €141.000 aan lagere kosten dan begroot voor de activiteit strategische projecten.

Management

De lagere kosten voor de activiteit management (€2.000) worden veroorzaakt door de lagere kosten voor de inzet.

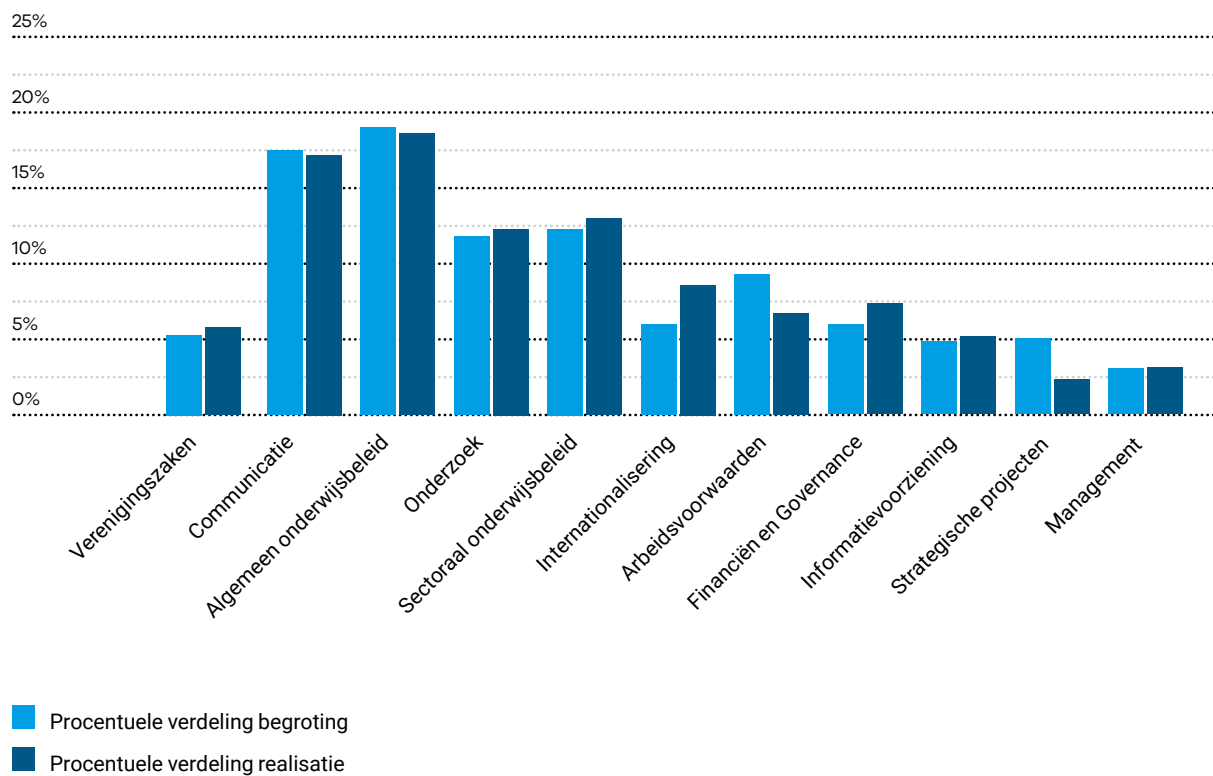
Bijlage 2: Overzicht inzet per activiteit

Ten behoeve van het management wordt voor de contributieactiviteiten een inzetrapportage opgesteld. In deze rapportage wordt per activiteit de begrote inzet op fte-basis afgezet tegen de werkelijke inzet op fte-basis. Tevens is per activiteit aangegeven wat het procentuele aandeel is in het totaal, zowel voor de begrote inzet als voor de gerealiseerde inzet.

Verdeling inzet over activiteiten (absoluut en procentueel)

	Begroting 2022	Realisatie 2022	Vershil 2022
Verenigingszaken	5,3%	5,8%	0,5%
Communicatie	17,5%	17,2%	-0,3%
Algemeen onderwijsbeleid	19,0%	18,6%	-0,4%
Onderzoek	11,8%	12,3%	0,5%
Sectoraal onderwijsbeleid	12,3%	13,0%	0,7%
Internationalisering	6,0%	8,6%	2,6%
Arbeidsvoorwaarden	9,3%	6,7%	-2,6%
Financiën en Governance	5,9%	7,3%	1,4%
Informatievoorziening	4,8%	5,1%	0,3%
Strategische projecten	5,0%	2,3%	-2,7%
Management	3,0%	3,1%	0,1%
Totaal	100%	100%	0%

Hieronder staat de begrote inzet versus de gerealiseerde inzet grafisch weergegeven.

Vereniging Hogescholen
Prinsessegracht 21
2514 AP Den Haag
Telefoon (070) 312 21 21

vereniginghogescholen.nl
[@Ver_Hogescholen](https://twitter.com/Ver_Hogescholen)
linkedin.com/company/vereniginghogescholen

Realisatie

Vereniging Hogescholen

Vormgeving

WIM Ontwerpers

Omslagfoto

ANP / Hollandse Hoogte / Hans van Rhoon

De Hogeschool Rotterdam werkt in het Rotterdam Innovation Dock samen met het Techniek College Rotterdam, Havenbedrijf en het bedrijfsleven aan multidisciplinaire projecten en onderwijsevenementen. Dat vindt plaats vanuit de thema's Energietransitie en Resilient City.

Illustratie blz. 21

Beeldverslag werkconferentie van het hbo kunstonderwijs 25 mei 2022 door Ageeth van der Veen

Mei 2023

